

Varna pot

Vozimo pametno!
Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Ljubljana

glasilo Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
Mestne občine Ljubljana

Kazalo

Povabilo šolam za sodelovanje v projektu Pasavček 2012/2013 3

Aktivnosti mestne občine Ljubljana na začetku šolskega leta 2012/2013 4

Akcija Varna pot v šolo 5

Električni avtomobil 8

Osební portret: raper Zlatan Čordić-Zlatko 10

Evropski teden obilnosti v vrtcu Mladi rod v noti Čira Čara 13

Zgodovina: Kongresni trg 16

Aktivnosti v evropskem tednu mobilnosti 17

Akcija Bodi preVIDEN 22

Otroški kotiček 23

Donatorji. 27

Naklada
600 izvodov

Naslov uredništva
SPV MOL, Trg MDB 7, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/306 17 70, 306 17 71
e-mail: zvone.milkovic@ljubljanasi.si
www.ljubljana.si/mestnaobcina/publikacijeMOL

ISSN 1580-6995

Glasilo Varna pot je vpisano v evidenco javnih glasil, ki jo vodi Ministrstvo za kulturo pod zaporedno številko 615.

Spoštovane bralke in bralci!

Lepo pozdravljeni ob koncu poletja, na začetku jeseni.

September je nov začetek za šolarje in dijaké. Znova se odprejo šolska vrata in oživijo šolske poti. V mesta se po dopustniških dnevih vrnejo ljudje in kakor pridne mravljice hitijo v službo, po nakupih, po otroke v vrtec in šolo, domov. Zgodi se Evropski Teden mobilnosti. Rekreativni kolesarji lovijo zadnje sončne dneve, še primerne za kolesarjenje. Ob koncu meseca se dokončno posloví poletje in začnejo se jesenski dnevi. Le-ti so včasih deževni in megleni in s padavinami ter meglo slabo vplivajo na naše razpoloženje in prometne razmere. Kolesarjev je (bo) na cestah vedno manj, čeprav nizozemski veleposlanik Jos Douma pravi, da slabo vreme ne bi smelo vplivati na uporabo kolesa. Za Nizozemce, za katere je kolo nacionalno prevozno sredstvo, slabo vreme ni ovira, njihova domovina pa je verjetno tudi zato najbolj kolesarska država v Evropi.

Da se uveljavijo pametne in dobre stvari, mora včasih preteči kar veliko vode. V tem času je potrebno spremeniti miselnost ljudi, ki so naravnani preveč potrošniško in razkazovalno. Pogosto so tarča njihovih opazk prav strokovnjaki in izumitelji, ki jim je uspelo storiti korak naprej že zdavnaj pred ostalimi, ko so pričeli uporabljati vozila na naravi

prijazne pogone. Mislim predvsem na uporabo električnih avtomobilov, ki so se v razvoju avtomobilske industrije pojavili že večkrat. Morda je zdaj končno tisti čas, da tudi vlade in vodilni v avtomobilski industriji usmerijo razvoj vozil v pravo smer.

Nezadržno se bliža 15. november – datum, do katerega je potrebno zamenjati letne pnevmatike z zimskimi. Vozila je potrebno pripraviti na zimo, preveriti delovanje klimatske naprave oz. gretja, natočiti zimsko tekočino za čiščenje stekel, preveriti, če so v vozilu metlica za čiščenje snega, zložljiva lopata, strgalo za odstranjevanje ledu s stekel, odsevni telovnik. Tudi delovanje svetlobnih teles vozila mora biti brezhibno, saj vidnost pomeni varnost. Veliko je še stvari, ki jih lahko storimo sami in tako poskrbimo, da bomo tudi v meglenih jesenskih in mrzlih zimskih dnevih varni.

Varno pot!

Cvetka Škof

Navodila za pisanje člankov

Besedilo oddajte na CD - zgoščenki skupaj z natis-njenim besedilom ali ga pošljite po e-pošti. Navedite svoj točen naslov, tel. št. in naslov e-pošte. Zapišite nekaj stavkov povzetka besedila (kot uvod v članek). V besedilu označite mesto fotografij, slikovnega gradiva in podnapise (če so). Za naslov in podnaslove uporabite krepki tisk in različne velikosti črk. Nove odstavke označite z dvojním presledkom med vrsticami. Fotografije pripnite v jpg formatu ali pošljite original. Število fotografij k vsakemu članku je največ pet oziroma več, če dopušča prostor.

Glasilo VARNA POT

Izdaja:

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL

Uredniški odbor

Boris Makoter
Sekretar Zvone Milkovič
Cvetka Škof
Mira Vidmar

Odgovorni urednik

Sekretar Zvone Milkovič

Lektorica

Vanda Bedenk

Tehnično urejanje in oblikovanje

PANCOPY printstudio

POVABILO ŠOLAM ZA SODELOVANJE V PROJEKTU PASAVČEK 2012/13

Javna agencija RS za varnost prometa - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu že vrsto let uspešno izvaja projekt Pasavček po slovenskih šolah in vrtcih, ki se je v preteklih letih razvil iz mednarodnega projekta Euchires. Tudi letos bomo v novem šolskem letu 2012/2013 izvajali projekt PASAVČEK, katerega osnovni namen je spodbujanje pravilne uporabe otroških varnostnih sedežev ter varnostnih pasov med vožnjo v avtomobilu. Osnovna ciljna skupina so otroci od 4 do 12 let ter njihovi starši. Projekt temelji na pozitivni spodbudi za uporabo otroških sedežev ter varnostnih pasov med vožnjo v avtomobilu. Osrednja figura projekta je lik Pasavčka, ki na prijazen način opozarja otroke: **RED JE VEDNO PAS PRIPET!** K sodelovanju se je v lanskem letu prijavilo veliko število oddelkov prve triade in vrtčevskih skupin, do konca projekta pa jih je z nami sodelovalo več kot 600, kar pomeni, da je v projektu skozi šolsko leto aktivno sodelovalo skupno več kot 19.500 otrok.

V teh dneh je bilo šolam posredovano povabilo k sodelovanju v projektu Pasavček v šolskem letu 2012/13. Osnovne šole in vrtce, ki se bodo prijavljali, smo zaprosili, da vas informativno obvestijo o svoji prijavi. V nadaljevanju sledi nekaj informacij o poteku projekta:

1. Prijava k projektному delu

Projektно delo bo potekalo po vrtcih (skupine 4-6 let) in osnovnih šolah (prva triada), in sicer od oktobra 2012 do konca aprila 2013. Delo bomo koordinirali na AVP - Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (Mateja Markl). Prijava k sodelovanju v projektu bo potekala elektronsko (elektronska prijavnica bo dostopna na spletni strani www.pasavcek.si), prijava pa bo možna od 17. septembra do 23. septembra 2012. Prijava bo potekala do roka, zaradi izdaje gradiv. Prijavnice morajo biti izpolnjene v skladu z navodili. K izvajanju projekta se prijavlja POSAMEZNA skupina oz. oddelek šole in samo takšne prijavnice bodo upošteevane (saj drugače ob koncu projekta prihaja do zmede pri nagradah in priznanjih). Izpolnjene prijavnice bodo šole in vrtci poslali na eno izmed naslednjih možnosti:

- AVP – Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Trdinova 8, 1000 Ljubljana
- ali po mailu: spv.pasavcek@gmail.com (opomba: zaradi tehničnih težav je e-pošta spremenjena glede na lansko leto)

2. Vsebina projektov

Osnovna tema: varna vožnja otrok v avtomobilu in uporaba otroških varnostnih sedežev (otroci do 150 cm višine) in varnostnih pasov (pri odraslih in starejših otrocih). **Vzpodbujase:**

- aktivno vključenost učiteljev/vzgojiteljev, otrok, staršev v projektно delo (tako pri izbiri problema, načrtovanju, izvedbi in evalvaciji)
- uporabo različnih pristopov in metod dela pri obravnavi in vključevanje vsebin pri različnih predmetih, aktivnostih
- kontinuirano izvajanje projekta dalj časa, da se osnovna sporočila in spremembe vedenja utrdijo
- vključenost različnih akterjev v izvajanje projektov (tu je priložnost, da se poveže-

te s policijo, šolami in vrtci ter starši, da bi bila uspešnost učinkov večja, če npr. starši spremenijo ali utrdijo svoje varno ravnanje)

- izpeljavo posebnih dogodkov na temo pripetosti med vožnjo v osebnih avtomobilih (srečanja za starše, demonstracija pravilne uporabe otroških sedežev, razstave izdelkov itd.)
- Projektно delo po vrtcih in šolah bo časovno potekalo:
- september 2012 - prijava k sodelovanju v projektu
 - oktober 2012 - načrtovanje posameznih projektov s strani vzgojiteljev/ic in učiteljev/ic, krajša uvodna izobraževanja za izvajanje projekta Pasavček
 - november 2012 - marec 2013 - izvajanje projektnih aktivnosti, sodelovanje z različnimi institucijami in posamezniki, srečanja za starše, demo sedeži Pasavček
 - do 20. aprila 2013 - oddaja končnega poročila in evalvacije projekta
 - maj, junij 2013 - pregled končnih poročil in izbor, priznanja in nagradice za sodelujoče otroke ter potrdila o sodelovanju za učitelje/vzgojitelje (potrdila bodo posredovana tekom poletja)

Prosimo vas, da šolam in vrtcem pomagate pri izvedbi projektov, v katerih bi sodelovali tako vzgojitelji/ce iz vrtca kot tudi učitelji/ce iz prvih treh razredov osnovne šole. Tako bi bilo možno razvijati sodelovanje med vrtcem in šolo ter nadgraditi delo na področju prometne vzgoje. Želja je, da bi projekti potekali v različnih predelih po Sloveniji, tako da bi vključili različne kraje.

3. Razdelitev promocijskih gradiv

Za skupine otrok, ki jih bodo vzgojitelji in učitelji prijavili k sodelovanju v projektu, imamo pripravljena gradiva, s katerimi želimo popestriti projektne aktivnosti ter spodbuditi otroke in starše. Ker se v letošnjem letu srečujemo z zmanjšanjem finančnih sredstev, ki bi jih potrebovali za izdajo in distribucijo različnih gradiv ter drugih aktivnosti, **vas prosimo za razumevanje** ter se vam hkrati opravičujemo za morebitne nevedčnosti. Verjemite, da bi si tudi mi želeli te stvari izboljšati, pa smo žal omejeni s sredstvi. Želimo pa si, da bi projektne aktivnosti potekale naprej, saj vsako leto dosežejo nove generacije

otrok ter staršev, kar nam brez vaše pomoči in sodelovanje ne bi uspelo. Prosimo vas, da se v sodelovanju s šolami in vrtci v vaši občini dogovorite za prevzem razpoložljivih gradiv glede na število prijavljenih otrok za skupine in oddelke, ki se bodo letos vključili v projekt Pasavček.

Vsa gradiva bo za prijavljene skupine/oddelke možno dvigniti v naših skladiščnih prostorih v BTC (hala Vodafone arena, kletni prostori, nasproti Koloseja), in sicer 27. septembra ali 4. oktobra 2012 od 8.00 – 15.00 ure. **Prosimo vas, da pomagate šolam in vrtcem pri prevzemu materiala, in sicer da se dogovorite, kdo bi lahko za vse skupine iz posamezne občine prevzel gradivo, da bi tako čimbolj racionalno ravnali glede stroškov.** Žal gradiva ne moremo pošiljati na vaše stroške, saj nam tega pogodba s Pošto ne omogoča.

4. Dodatne aktivnosti

Usposabljanja za samo izvedbo projektov bomo v letošnjem letu izvedli v obliki enodnevnih programov, ki bodo regijsko zastavljeni. Prav tako bo v letošnjem letu možna izposoja demonstracijskih sedežev za izvedbo vaših dogodkov, kjer bi sami svetovali ter prikazali pravilno uporabo otroških sedežev in varnostnih pasov. Žal večjega števila preventivnih dogodkov po posameznih šolah in vrtcih v letošnjem letu ne bomo mogli izvesti zaradi omejevanja študentskega dela ter pomanjkanja finančnih sredstev. Predlagamo pa, da se skupaj z vrtci in šolami dogovorite za izvedbo preventivnih dogodkov in aktivnosti na ravni regije oz. večjih središč.

5. Zaključno poročilo

Ob koncu projekta bodo prijavljene skupine pripravile končno poročilo o izvedenih aktivnostih ter rezultatih evalvacije. Vsi otroci skupin in oddelkov, ki bodo do konca aktivno sodelovali v projektu ter izvedli vse predvidene aktivnosti skladno z navodili in smernicami, bodo prejeli nagradice in priznanje Pasavčka

za sodelovanje. Učitelji in vzgojitelji pa potrdila o sodelovanju v projektu.

Res si želimo vašega sodelovanja pri izvajanju projektnih aktivnosti, saj lahko le tako s skupnimi prizadevanji dosežemo večjo varnost otrok, ki so najbolj ogroženi v prometu prav kot potniki v prometu. Prosimo vas, da vzgojitelje/ice in učitelje/ice spodbudite, da bodo

sodelovali v projektu in tako prispevali k večji varnosti otrok. Ob tem se vam že vnaprej iskreno zahvaljujemo za vašo pripravljenost in trud ter vas prosimo za razumevanje ob morebitnih nevšečnostih.

Pripravila: Klavdija Merc

AKTIVNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 2012

Mestna občina Ljubljana ob začetku novega šolskega leta pripravlja vrsto aktivnosti, s katerimi želimo voznike opozoriti, da se po poletnih počitnicah na ceste vračajo najranljivejši udeleženci v prometu – otroci.

Mestni redarji se bodo osredotočali na umirjanje prometa ter spoštovanje cestnoprometnih predpisov v okolici ljubljanskih osnovnih šol, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL (SPVCP MOL) pa tudi letos pripravlja preventivno akcijo Varna pot v šolo.

Vrtci in osnovne šole v šolskem letu 2012/13

Javni vrtci MOL

Ljubljanski javni vrtci so za šolsko leto 2012/13 doslej sprejeli 3.403 otrok, in sicer 2.706 otrok prvega starostnega obdobja in 697 otrok drugega starostnega obdobja.

Na centralnem čakalnem seznamu (CČS) za šolsko leto 2012/13 je bilo na dan 29. 8. 2012 1374 otrok prvega starostnega obdobja, in sicer 221 otrok s stalnim prebivališčem v MOL in z maksimalno stalnostjo bivanja, 809 otrok s stalnim prebivališčem v MOL z obema ali vsaj z enim od staršev, vendar brez stalnosti bivanja ter 344 otrok iz drugih občin. Od 221 otrok s stalnim prebivališčem v MOL in z maksimalno stalnostjo bivanja ima 76 otrok na izbiro katerikoli vrtca (1 otrok letnik 2010, 2 otroka letnik 2011 in 73 otrok letnik 2012). Vsi otroci letnikov 2010 in 2011 z označeno izbiro kamorkoli so že dobili ponujena prosta mesta, a so jih zavrnili. Tudi 11 otrok, rojenih leta 2012, je že prejelo ponudbo za prosto mesto v vrtcu, vendar so starši 9 otrok ponujeno prosto mesto že zavrnili, starši dveh pa se o sprejemu še odločajo.

Na centralnem čakalnem seznamu je še 63 otrok, rojenih leta 2012, ki imajo označeno izbiro kamorkoli, stalno prebivališče v MOL in stalnost bivanja, ki še niso prejeli ponujenega prostega mesta. Ostali 104 otroci pa imajo označeno le prvo ali drugo izbiro in čakajo na prosto mesto v točno določenem vrtcu. Na dan 29.8.2012 je v postopku podpisa pogodbe še 83 otrok.

Na omenjeni dan je bilo na centralnem čakalnem seznamu za šolsko leto 2012/13 54 otrok drugega starostnega obdobja. Od tega ima le 5 otrok stalno prebivališče v MOL in maksimalno stalnost bivanja ter nimajo označene izbire kamorkoli. 14 otrok ima stalno prebivališče v MOL z obema ali vsaj z enim od staršev, vendar brez

stalnosti bivanja, 35 otrok pa prihaja iz drugih občin.

60 otrok prvega starostnega obdobja in 25 otrok drugega starostnega obdobja, ki so na centralnem čakalnem seznamu, je poleti zavrnilo ponujena prosta mesta v vrtcih, ki so jih navedli kot svojo izbiro, hkrati pa so vrtci prejeli tudi 208 odpovedi vlog. Zaradi odpovedi ponujenega mesta in preoblikovanja skupin se prosta mesta še pojavljajo, zato vrtci staršem dnevno pošiljajo vabila k podpisu pogodb.

Pridobivanje novih prostih mest v vrtcih MOL

V letošnjem letu bomo v okviru Vrtca Trnovo odprli 2 nova oddelka za 28 otrok prvega starostnega obdobja. MOL načrtuje še investicije v naslednje projek-

te v vrtcih:

- izgradnja prizidka za 6 oddelkov v Vrtcu Šentvid, enota Mravljinec
- izgradnja prizidka za 3 oddelke pri Vrtcu Vrhovci, enota Brdo
- izgradnja novega vrtca v Podutiku za 6 oddelkov
- izgradnja nove enote Zgornji Kašelj za 11 oddelkov, Vrtec Pedenjped
- izgradnja prizidka za 6 oddelkov v Vrtcu Galjevica
- nadomestna gradnja Vrtca Otona Župančiča, enota Čebelica
- izgradnja novega vrtca v Dravljah za 10 oddelkov
- preureditve prostorov nekdanje otroške bolnice za potrebe vrtca na Ulici Stare pravde 2, in sicer za 5 oddelkov ob predhodni ureditvi prostorskih pogojev in zemljišča za igrišče

- izgradnja prizidka za 6 oddelkov Vrtca Pedenjped, enota Zadvor
- nadomestna gradnja Vrtca Jarše, enota Kekec

Zasebni vrtci v MOL

V Ljubljani deluje 12 zasebnih vrtcev, v katere je vključenih 344 otrok s stalnim prebivališčem v MOL. Na julijski seji Mestnega sveta MOL so svetniki potrdili tudi sklep o javnem razpisu za dodelitev koncesij za opravljanje javne službe na področju predšolske vzgoje za 50 oddelkov prvega starostnega obdobja. Razpis bo objavljen v Uradnem listu RS predvidoma v začetku septembra.

Osnovne šole v MOL

V letošnjem šolskem letu bo v ljubljanskih osnovnih šolah 14 oddelkov več. Po en oddelk več bodo imele OŠ Božidarja Jakca, OŠ Karla Destovnika Kajuha, OŠ Koseze, OŠ Milana Šuštaršiča, OŠ n. h. Maksa Pečarja, OŠ Oskarja Kovačiča, OŠ Poljane, OŠ Prule, OŠ Riharda Jakopiča, OŠ Sostro, OŠ Vič in Waldorfska osnovna šola, po dva oddelka več pa OŠ Hinka Smrekarja in OŠ dr. Alojzija Šuštarja. En oddelek manj kot lansko šolsko leto bosta imeli OŠ Ketteja in Murna in OŠ Livada. MOL v osnovnih šolah načrtuje investicije v naslednje projekte:

- OŠ Franca Rozmana Staneta – protipotresna sanacija objekta z dozidavo manjkajočih prostorov
- OŠ Riharda Jakopiča – izgradnja prizidka in protipotresna sanacija
- OŠ Vide Pregarc – protipotresna sanacija objekta z dozidavo manjkajočih prostorov
- OŠ Oskarja Kovačiča – izgradnja prizidka in obnova obstoječe stavbe
- Obnova podstrehe POŠ Janče za potrebe ureditve vaše učne točke in Vrtca Pedenjped, enota Janče
- OŠ N.H. Maksa Pečarja – novogradnja telovadnice in adaptacija šolskih prostorov
- OŠ Koseze - prenova obstoječega objekta in izgradnja telovadnice
- OŠ Vič – izgradnja telovadnice
- OŠ Šentvid – prenova obstoječega objekta

Razpis štipendij za nadarjene dijake in študente za šolsko oziroma študijsko leto 2012/13:

Mestna občina Ljubljana razpisuje 60 štipendij za nadarjene dijake in študente za šolsko oziroma študijsko leto 2012/13, in sicer:

- 16 štipendij za dijake,
- 30 štipendij za študente dodiplomskega izobraževanja in enovitega magistrskega študija v Sloveniji,
- 10 štipendij za študente podiplomskega (razen enovitega magistrskega) izobraževanja v Sloveniji,
- 2 štipendiji za dodiplomski študij v tujini,
- 2 štipendiji za podiplomski študij v tujini.

Prijave z vsemi potrebnimi dokazili morajo dijaki oddati do 5. septembra, študenti pa do 5. oktobra 2012.

Razpisna dokumentacija in Odlok o štipendiranju (Uradni list RS, št. 54/2010) sta objavljena na spletni strani <http://www.ljubljana.si/si/mol/razpisi-razgrnitve-objave/78246/detail.html>.

Akcija Varna pot v šolo

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL (SPVCP MOL) ob začetku šolskega leta

pripravlja eno izmed najpomembnejših prometno-preventivnih akcij, namenjenih osnovnošolcem – akcijo VARNA POT V ŠOLO.

V akciji, ki bo potekala od 3. do 14. septembra 2012, pozornost namenjajo tako začetnikom, ki prvič stopajo na šolske poti in še ne poznajo vseh nevarnosti, kot tudi ostalim osnovnošolcem, ki se po dolgi počitnicah vračajo v šole razigrani in morajo ponoviti pravila varnega ravnanja v prometu.

Na poteh v šole oziroma na manj varnih mestih bodo od 8. do 10. ure prisotni prostovoljci, ki bodo učencem pomagali pri prečkanju ceste na nevarnejših odsekih in s svojo prisotnostjo opozarjali voznike na posebej previdno vožnjo v okolici šol. V akciji bo sodelovalo:

- 45 uniformiranih članov ZŠAM Dolomiti, POŠ-TEL, LPP in Logistični center
- 1 član Šole vožnje Jaguar
- 110 policistov Policijske uprave Ljubljana
- 28 mestnih redarjev (MR MU MOL)

Na dveh osnovnih šolah, OŠ Vič in OŠ Narodnega heroja Maksa Pečarja, je organizirana stalna šolska prometa služba, v okviru katere prostovoljci ZŠAM Dolomiti in POŠ-TEL ter stari starši celo šolsko leto skrbijo za varno pot učencev v šolo in domov.

V sodelovanju z zavarovalnicami bo SPVCP MOL vsem učencem prvih in drugih razredov zagotovil rumene rutice, simbol začetnikov v prometu, ki so po Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) obvezne za otroke v prvem in drugem razredu osnovne šole. Prav tako bodo poskrbeli za kresničke in odsevne trakove, s katerimi so otroci v cestnem prometu bolj vidni in zato tudi bolj opazni. S pomočjo AVP SPVCP bodo učencem prvih razredov oziroma njihovim staršem razdelili knjižico »Prvi koraki v svetu prometa«.

Voznike bodo na začetek šolskega leta opozarjali tudi plakati »ŠOLSKA POT«, ki bodo nameščeni na 180 lokacijah v vitrinah City light (postajališča LPP), 150 plakatov bo nameščenih na oglasnih mestih Javnega podjetja Snaga, 150 trikotnih plakatov na opralon podlagi bo postavljenih v šolskih okoliših, 18 transparentov bo obešenih na ljubljanskih vpadnicah, 60 obešank na drogovi javne razsvetljave, 53 tripanov pa bo postavljenih pred osnovnimi šolami.

Na 25 lokacijah po Ljubljani bodo postavljeni tudi preventivni radarji, ki bodo opozarjali na hitrost vožnje, merili hitrost vozil ter ugotavljali število avtomobilov na najbolj nevarnih mestih pred šolami.

SPVCP MOL sicer pri pripravi preventivnih akcij že vrsto let sodeluje z AVP SPVCP, šolami, vrtci, starši, policijo, upravljavci cest, različnimi zvezami in društvi ter prostovoljci (Združenje šoferjev in avtomehaničkov Dolomiti, POŠ-TEL, Ljubljanski potniški promet, Logistični center, avtošole, Rdeči križ Slovenije, gasilci, Reševalna postaja Kliničnega centra Ljubljana ...) in donatorji.

Mestni redarji za varnost otrok

Akcija intenzivnega umirjanja prometa v okolici ljubljanskih šol in vrtcev, ki jo vodi Mestno redarstvo MOL, se je že začela, potekala pa bo do 30. septembra 2012.

Mestni redarji bodo intenzivneje preverjali ustavljanje in kratkotrajno parkiranje pred šolami, kjer to ni dovoljeno. Dosledno bodo ukrepali proti voznikom, ki parkirajo na pločnikih, prehodih za pešce, parkiriščih za invalide in drugih površinah, ki niso namenjene prometu vozil. Mestni redarji želijo s tem zaščititi najranljivejše udeležence v cestnem prometu, to je pe-

šce, še posebej pa otroke, ki drugače dojemajo promet okoli sebe in namere voznikov, zaradi česar moramo biti na cestah še posebej previdni. Za nepravilno parkirana vozila bodo skrbele redarske patrulje na kolesih in motorjih, ki bodo sodelovale s specialnimi vozili za odvoz avtomobilov (pajki). Na kritičnih območjih cest in ulic bosta postavljena tudi oba mobilna radarja v Škodah Roomster.

Mestno redarstvo staršem in vodstvom šol ter vrtcev, predvsem pa voznikom svetuje, da se v prvih šolskih dneh na pot odpravijo pravočasno, z veliko mero strpnosti ter z zavedanjem, da so se na ceste vrnili razigrani otroci. Za njihovo varnost bodo skrbeli prostovoljci, Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu, mestni redarji in policisti.

Voznike prosimo, naj upoštevajo cestnoprometne predpise in opozorila tistih, ki bodo skrbeli za varnost v cestnem prometu. Tako bomo vsi skupaj poskrbeli, da bodo otroci ob vrnitvi na šolske poti spoznali pravilno in primerno vedenje v prometu ter da bodo odrasli v kulturne pešce, kolesarje, motoriste in voznike.

Povzeto po spletni strani MOL

Zvone MILKOVIČ

ELEKTRIČNI AVTOMOBIL

Hibridna vozila so tista, ki za pogon uporabljajo dva ali več različnih virov energije. Najpogosteje se izraz nanaša na hibridna električna vozila, ki združujejo motor z notranjim izgorevanjem in enega ali več elektromotorjev. Električna energija je običajno pridobljena iz baterijskih sklopov v vozilu in jih je mogoče polniti večkrat.

Zelektričnim avtomobilom, oblikovanim kot raketa, je Camille Jenatzy leta 1899 prebil magično mejo 100 km/h. Električni avtomobili so bili namreč popularni že ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja. Tudi Ferdinand Porsche, avstrijski inženir, je zaslovel leta 1900, ko se je njegov električni avtomobil pojavil na svetovni razstavi v Parizu. Takrat so bili električni avtomobili tako običajni kot so danes bencinski. Izdelovala jih je tudi **tovarna Lohner iz Dunaja**. In prav v njej se je zaposlil mladi Porsche in razvil svoj model električnega avtomobila. Električni motorji so bili vgrajeni neposredno na kolesa. Razvil je model (verjetno) prvega hibridnega avtomobila na svetu **Lohner mixte**. Mixte je bil opremljen z majhnim bencinskim motorjem, ki je poganjal 80-voltni dinamo, ki je proizvajal elektriko za pogon elektromotorja na kolesih. Najbolj izpopolnjena različica je imela elektromotorje vgrajene na vsa štiri kolesa.

Električni avtomobil tovarne Lohner z Dunaja, konec 19. stoletja (vir: http://www.siol.net, 8. 10. 2012)

A razvoj vozil z notranjim izgorevanjem in proizvodnja vozil na bencin sta povzročila, da se je uporaba vozil na električni pogon zmanjšala. V Ljubljani je že kmalu po 2. svetovni vojni **Marijan Vračko** izdelal in vozil **električno trikolesno vozilo**. V tistem času ni bilo domače proizvodnje vozil in uvoz je bil onemogočen. Zato se je M. Vračko kar sam lotil izdelave vozil in že leta 1945 izdelal motorno kolo s Saxovim 75 ccm motorjem in kolesoma premera 26 cm. Kasneje je izdelal štirikolesni avtomobilček s Saxovim 120 ccm motorjem brez prestav, trikolesni avtomobilček, ki je imel 160 ccm Saxov motor, rezervoar iz odvrženega letalskega rezervoarja

Električni trikolesnik Ayrtton in Perry iz leta 1881 – fotografija replike in izvirnik na starodobni skici (vir: http://www.siol.net, 8. 10. 2012)

kapljičaste oblike, 8-colska kolesa in hidravlično sklopko. V letih od 1956 do 1958 je M. Vračko izdelal dva rolerja. Vsa izdelana vozila je sam načrtoval in skonstruiral. Ko je v 70-tih letih prišlo do nafne krize, se je začel ukvarjati s konstrukcijo električnih vozil. Pri tem ga je poleg težnje, izdelati vozilo za malo denarja in malo oz. brez bencina, vodila tudi ekološka miselnost. Žal ni naletel na dovolj posluha pri takratni slovenski industriji. Toda v svetu se je okoli leta 1970 znova obudilo zanimanje za električni avtomobil, in sicer zaradi hitre rasti cene nafte in naftnih derivatov ter želje po zmanjšanju onesnaževanja zraka.

V Sloveniji je med letoma 1992 in 1994 skupina strokovnjakov pod vodstvom **Mira Zoriča** izdelala dva prototipa **R 5 elektro**, ki naj bi predstavljala temelj serijske izdelave 1000 vozil v Revozu. Žal se to ni zgodilo; za štirivratnim R 5 elektro se je izgubila vsaka sled, medtem ko je bil dvovratni R 5 elektro še dolgo časa v uporabi. Po mnenju strokovnjakov je bilo to vozilo eno najboljših električnih vozil na svetu. Razstavljeno je bilo na **avtomobilskem sejmu v Ženevi leta 1993 in večkrat nagrajeno**. Tudi vozila, ki so bila v uporabi na pokopališču Žale za prevoz pokojnikov, so imela vgrajene Zoričeve pogone. Malo kasneje so v Mariboru predelali avto Škoda Favorit Pick up v električni avtomobil z 20-imi svinčeniimi akumulatorji ter trifaznim asinhronim motorjem moči 10 kW. Leta 2007 so **Miro Zorič**, **Vando Arsov** in **Andrej Pečjak** izdelali boljše električno vozilo **E Espace** in dokazali, da imamo v Sloveniji ustrezno tehnologijo za izdelavo električnih vozil, ne pa tudi podpore avtomobilske industrije in njenih vodilnih ljudi. Kljub temu da je izdelano vozilo poželo veliko zanimanja in pozornosti, se miselnost vladajočih o izdelavi električnih vozil ni spremenila. Med vztrajnimi posamezniki, ki so se ukvarjali z izdelavo električnih vozil oz.

R 5 elektro, izdelan v Sloveniji pod vodstvom Mira Zoriča (vir: http://www.geatv.si, 20. 9. 2012)

s predelavo vozil v električno, je bil tudi **Miran Černelč**, ki je leta 2008 predelal vozilo Alfa 33 4x4 na električni pogon in ga uporabljal predvsem kot poskusni projekt za pridobivanje novih izkušenj.

Leta 2011 je bilo v Sloveniji registriranih 84 hibridnih vozil in 12 električnih vozil. Med njimi je nekaj električnih vozil na golf igriščih in majhnih smetarskih vozil, električnih skuterjev in električni motocikel Vecrix. Leta 2010 je bilo v Sloveniji tudi nekaj predelanih klasičnih avtomobilov, npr. Fiat Doblo, ki ga je predelal Miro Zorič, Citroen AX Petra Pikla in Fiat Cinquecento. V podjetju Slovenske železarne – Oprema Ravne razvijajo električni mestni avtomobil, imenovan **Chebela**. Njegovo ime spominja na marljive čebele. Končna hitrost tega vozila bo predvidoma 90 km/h. Do hitrosti 50 km/h bo pospešil v petih sekundah. Njegova teža bo približno 400 kg, dolžina 3 m, spredaj pa bo imel prostor za dve odrasli osebi in zadaj za dva otroka. Vzdrževanje vozila bo zelo poceni, pa tudi električna energija, ki jo bo avto porabil za 100 km poti, bo stala približno evro. Razvojni od

Chebela – mestni električni avtomobil (vir: http://google.si, 8. 10. 2012)

delek šteje okoli 20 ljudi, zunanost vozila pa je oblikoval **Aleksander Praper**. Med pisanjem članka sem prebrala tudi besedilo, v katerem piše, da ne bo serijske izdelave tega vozila, pač pa se išče sovlagatelj, ki bi odkupil prototip, znanje in orodja ali pa se lotil maloserijske izdelave. Ko govorimo o električnih vozilih, ne smemo pozabiti na **Ljubljanski trolejbus**, ki je bil javno prevozno sredstvo med letoma 1951 in 1971, kar **dvajset let**. V obratovanju so bile 4 trolejbusne proge, kombinirane z avtobusnimi. Prvi modro-beli trolejbusi so bili iz tovarne Fiat, druga generacija pa iz švicarske tovarne Oerlikon. Uvožena vozila so bila draga, zato je trolejbus pričela izdelovati **Ljubljanska tovarna Avtomontaža**. Izdelana vozila so bila zeleno-bele barve. In zakaj je bil trolejbus po dvajsetih letih ukinjen? Ker so trolejbusom tokovni odjemniki pogosto »padali dol« in jih je bilo potrebno vedno znova nameščati. Ker so pozimi zaradi soljenja cest električna vozila prihajala v stik s slano vodo in če so se potniki dotaknili kovinskih delov vozila, jih je streslo. Ker je bilo težko urediti obvoze, če je prišlo do zapor na cestah, saj je bila potrebna urejena mreža električnih žic nad ulicami. V številnih evropskih mestih pa trolejbus še vedno uporabljajo kot del javnega prevoza.

Lahko bi rekli, da je električnim avtomobilom v 21. stoletju uspel **preboj na avtomobilski trg**. Tako je ameriško podjetje **Tesla** leta 2008 predstavilo prvi pravi športni avtomobil, ki za pogon namesto bencina uporablja elektriko. **Tesla Roadster** v 3,9 sekunde pospeši od 0 do 100 km/h. Avto poganja 185 kilovatni motor in baterije, skrite v prtljažniku. Pri hitrosti 200 km/h se peljemo skoraj v popolni tišini. Baterije, ki omogočijo približno 390 prevoženih kilometrov, se napolnijo v treh urah. **Za seboj ne pušča izpušnih plinov**. Med njegovimi kupci je tudi več ameriških zvezdnikov. Tudi drugi proizvajalci vozil so v svojo ponudbo vnesli električna vozila. Tako je npr. Peugeot predstavil model iOn, Citroen C-Zero, **Mitsubishi model i-MiEV**. Opel model Ampera.

Morda je zdaj pravi trenutek, da napišem nekaj dobrih in tudi slabih lastnosti električnih avtomobilov. Če začnem s ceno, je ta za **električni avtomobil veliko višja od tiste za bencinski avtomobil**. Vzrok za to je visoka cena avtomo-

bilskih akumulatorjev, čeprav je njihovo vzdrževanje razmeroma poceni (sodobni liti-ionski akumulatorji). Po vsakem polnjenju ima akumulator nekoliko manjšo moč, a tudi čisto na koncu svoje uporabe v avtomobilu ni popolnoma nekoristen. Lahko se reciklira, ponovno uporabi ali služi kot rezervni. Velik akumulator, vgrajen v že omenjeni avtomobil Tesla Roadster, ima življenjsko dobo 7 let in ga je mogoče kupiti vnaprej. Omeniti velja, da so baterije električnih avtomobilov dokaj težke in velike, zato zavzamejo veliko prostora. Vozila z notranjim izgorevanjem lahko z gorivom napolnimo praktično povsod in zelo hitro. Polnjenje električnih avtomobilov pa se odvija na polnilnih postajah in traja precej več časa. Hitro polnilno postajo imamo v Mariboru, in sicer od januarja letos. Omogoča, da napolnimo pogonsko baterijo električnega vozila na 80 % v pol ure. Večja slovenska mesta imajo več polnilnih postaj. Mnogi ljudje kljub razvejani mreži polnilnih mest električna vozila še vedno označujejo kot dnevna vozila, primerna za vožnjo po mestu in krajša potovanja. Zagotovo pa uporaba električnih avtomobilov v mestih pripomore k čistejšemu zraku, saj ne spuščajo izpušnih plinov. So tudi zelo tiha vozila, kar imajo nekateri za dobro lastnost, drugi za slabost (pešci in kolesarji jih ne slišijo). Vsekakor je dobra lastnost električnih vozil energetska učinkovitost. V mirovanju električne energije ne porabljajo. Lahko jo proizvedejo tudi med zaviranjem (obnavljalno zaviranje). Medtem ko vozila z bencinskim motorjem izkoristijo le 15 % energetske moči goriva, vozila z dizelskim motorjem dosegajo okoli 20 % energetske učinkovitost. Električna vozila običajno dosežejo 60 %, lahko pa tudi do 80 % energetske učinkovitost.

V letošnjem Evropskem Tednu mobilnosti je bil v centru Ljubljane dogodek, imenovan **ECO meet 2012**. Predstavil je **najsodobnejša električna vozila**, ki jih poganjajo sodobni **litij-ionski akumulatorji in brezkrtačni elektromotorji**. Obiskovalci so lahko videli več kot 20 električnih avtomobilov, 30 dvokolesnikov na nožni in električni pogon ter nekaj avtomobilov na avtoplin. V Sloveniji je kot strokovnjak za izdelavo električnih avtomobilov in predelavo navadnih avtomobilov v električne najbolj znan inženir strojništva **Andrej Pečjak**, ki je na to srečanje

Rekord iz leta 1899: z električnim vozilom v obliki rakete čez 100 km/h (vir: www.mladina.si, 20. 9. 2012)

pripeljal kar tri predelana vozila. Na takih dogodkih se običajno zbere kar veliko ljudi, ki si z zanimanjem ogledajo razstavljena vozila, sprašujejo in se navdušujejo zanje, se izobražujejo in krepijo prijateljske vezi. A vse to je za večje premike v avtomobilski industriji premalo. Najbrž bomo morali vsi, tudi vodilni v tovarnah vozil, narediti premike v svojih glavah, spremeniti miselnost iz razkazovalne in potrošniško usmerjene v tako, ki gre v korak z naravo in verjame v zmanjšano porabo energije.

Cvetka Škof

Yamaha golf car – električno vozilo za vožnjo na golf igriščih (vir: http://bolha.com, 20. 9. 2012)

Viri oz. gradivo:

- Jure Aleksič: Kratka zgodovina električnega avtomobila. Mladina, dec. 2008. Dostopno: http://www.mladina.si, 21. 9. 2012
- ECOmeet 2012 je za nami. Dostopno: http://ecomet.si, 20. 9. 2012
- Električni automobil. Dostopno: http://hr.wikipedia.org, 20. 9. 2012
- Zgodovina električnih vozil v Sloveniji. Dostopno: http://www.ad-pecjak.si, 20. 9. 2012
- Electric Vehicles (EVs). Dostopno: http://www.fueleconomy.gov, 20. 9. 2012

RAPER ZLATAN ČORDIĆ - ZLATKO

Vsak od nas je sam svoj genij

Med mlado generacijo nadvse priljubljen pevec, ki ne skriva svojih misli, ki pove vse, kar mu leži na duši. S pesmijo ali v klepetu. Klepetati z njim je svojevrstno doživetje. Njegovo pripovedovanje je hitro, mimogrede preide v rime, tako da na trenutke sploh ne veš – je morda zapel? Predvsem pa je spoštovanja vredna njegova skromnost, smisel za pravičnost in spodbujanje vseh nas k spoštovanju vrednot, ki so človeka vredne.

Vsak od nas je sam svoj genij

Fužine. Zloglasne za nekatere. Vi pa jih obožujete. Zakaj?

To je premočna beseda. Obožujemo lahko le nekoga, ki je višje nad nami, na primer Boga. Sem pa srečen, da sem tam rojen, da sem tam odrasčal, da sem tam živel. Zloglasne? So le prostor z večkulturnim prebivalstvom. Njihova zloglasnost pa je delo medijev, ki iz muhe naredijo slona in nam perejo možgane. To je širjenje govoric brez dokazov in tega ne podpiram. Ljudje še vedno zavijejo z očmi, ko slišijo besedo Fužine. Si predstavljate Špelo s Fužin? Kako je lahko Špela od tam?

Zaradi vas in vam podobnih pridobivajo na ugledu. Drži? So vam Fužinci lahko vsaj malo hvaležni?

Nekaj procentov je takih, nekateri bi me pa verjetno zaprli v klet in me tam pustili. Predvsem sem pa jaz hvalažen vsem dobrim ljudem po Sloveniji.

Nastopate na veliko prireditvah, ki jih organizirajo različna društva s človekoljubno noto. Mislim, da imate široko srce. Osebe, tako ali drugače prizadete, prikrajšane, vas občudujejo, spoštujejo, poznajo vašo glasbo, besedila, vedo vse o vas. Kaj vam to pomeni?

Na veliko dogodkih sem sodeloval, sploh jih ne štejem. Zaupajo mi, ker vedno držim besedo. Kar rečem, tudi naredim. Z veseljem. Vse pa je minljivo. Take stvari bi se namreč dogajale z menoj ali brez mene.

Vaše misli so hitre, zdijo se svobodne. Poveste, kar mislite, pa vendar tako, da se ne zamerite. Ali pač?

Kdo bi lahko bil jezen. Vendar vsi, ki se počutijo ogrožene, naj se postavijo pred ogledalo. Napake naj iščejo pri sebi, ne pri drugih. Nikoli namreč nisem proti poštenju in resnici. Zaradi tega, kar povem, se počutim le bolje.

Kot otrok ste zašli na kriva pota. So bila zelo kriva? Kako ste spet našli pravo smer?

Da se dogajajo take stvari, je odgovorna država. Njej je v interesu, da so mladi zasvojeni in izgnani, ker taki so za skupnost nenevarni. Vse nas imajo popredalčkane, vsak deluje na svojem področju, pa naj bo to šport, glasba, ali pa karkoli drugega. Vse je sledenje nečemu, edinstvenost je prezrta. Tako ne more priti do sprememb, ki bi bile za večino dobrodošle. Zato z nami lahko manipulirajo, kar počnejo zadnjih dvajset let. Moja kriva pota so se začela nekje na začetku srednje šole. Počel sem tipične neumnosti. Vzornike sem namreč iskal v napačnih ljudeh, kar ni prineslo nič dobrega.

Da ne zabredeš, moraš početi nekaj, kar te osrečuje. Da lahko prekineš s tem, se moraš najprej opeči. Žalostno je, da nekateri zabredejo tako

globoko, da poti nazaj ne najdejo več. Predvsem pa se mora vsak sam odločiti, ali bo to pot nadaljeval ali bo z nje sestopil. Pomembna je tvoja lastna odločitev.

Jaz sem srečen, da sem izšel iz tega. Zavedati se moraš, da s tem ne ubijaš le sebe, ampak tudi svoje bližnje. Kar ni fer.

O svojih starših vedno govorite lepo in s spoštovanjem. Kot mladostniku vam najbrž niso bili vedno po godu. Ali so kakšni starši za odrasčajočega človeka sploh lahko sprejemljivi takšni, kot so?

Samo en vzdihljaj matere, ko rojeva, je tako naporen, da je vreden spoštovanja celega njenega življenja. Jaz sem vedno spoštoval svoje starše in jih še. Seveda so bila kdaj tudi odstopanja, čeprav so moj vzor. Na žalost so bili ujeti v napačnem času v napačni državi – za toliko let dela zaslužiti za štiriintrideset kvadratnih metrov stanovanja?! To ni pravično. Sorodniki begunci so iz Slovenije odšli s trebuhom za kruhom v Skandinavijo, kjer imajo danes vsi svoja stanovanja. Zato govorim o tem. Vsi, ki dopuščajo tak sistem, bodo morali slej ko prej plačati za to.

Pomembno je, da imaš prijatelje, se veseliš novega dne, si naravnano pozitivno. To je v veliki meri odvisno od družine, ljubezni v njej. To je velik plus. Danes vem, da tisto, za kar sem takrat mislil, da mi manjka, sploh ni bilo res.

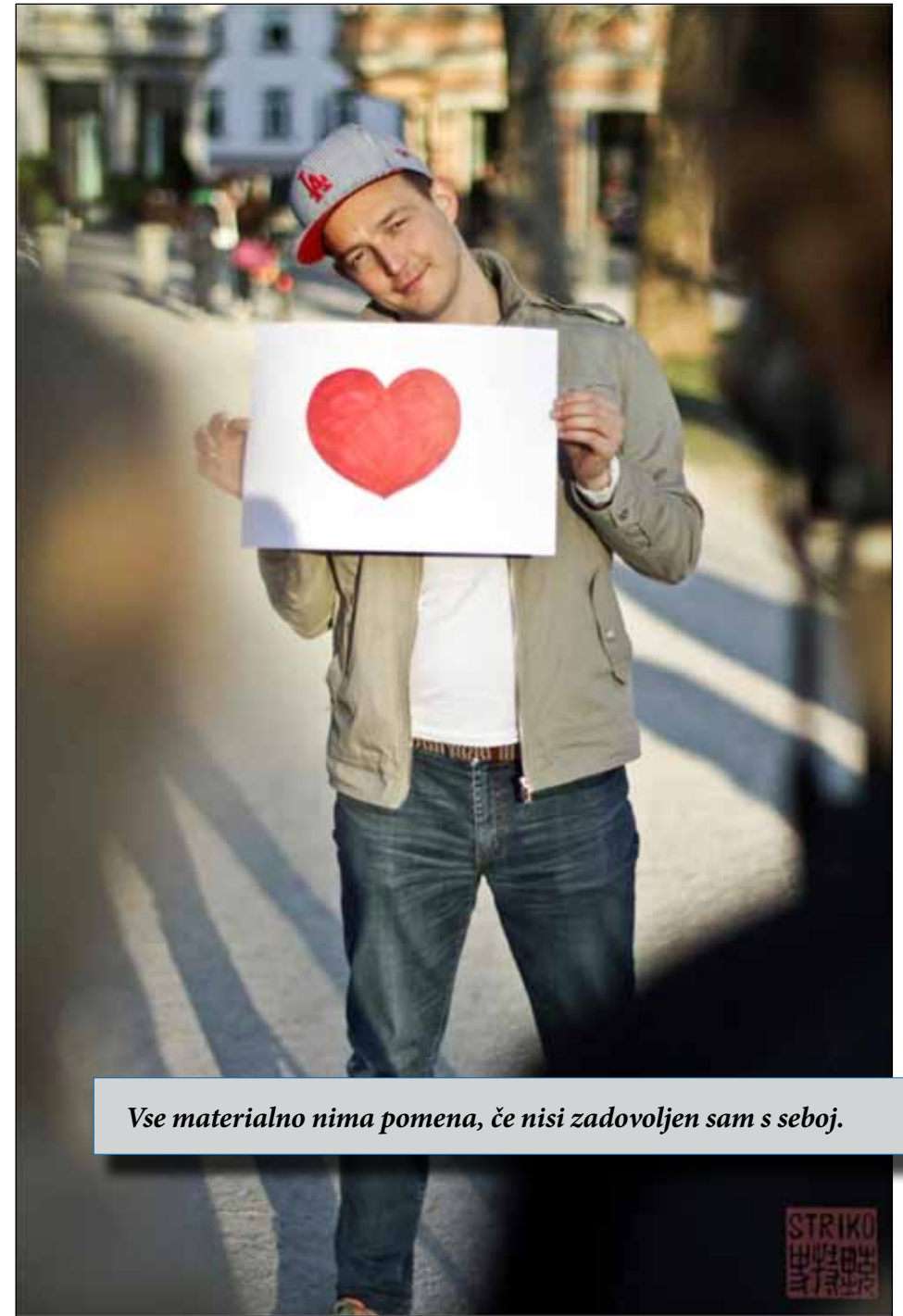
Zdaj ste tudi vi starš. Kako vzgajate?

To sem šele eno leto! Kakšna bo moja formula? Upam, da jo bom znal rešiti! Mislim, da bom pustil času čas. Predvsem pa so otroci ogledalo staršev. Vzgoja se na nek način prenaša iz roda v rod. Vsi bi se morali tudi pri vzgoji vsaj malo držati resnic ljudskih pregovorov in upoštevati moralne vrednote, ker potem ne bi prihajalo do takih prevar ne le pri nas, tudi v svetu ne.

Vse več mladih, pri tridesetih in več, danes ostaja doma pri starših, ne najdejo motiva za samostojno življenje. Vprašanje, kdo je kriv za to, je najbrž odveč. Kaj mislite, da je vodilo starše, da so tako vzgajali in vzgajajo še naprej? Včasih so družini dali stanovanje, za katerega so potem delali, kasneje še za avto. Danes so ljudem to vzeli, namesto tega dajejo več in več nepomembnih stvari – trend, modo, alkohol, da lepo dišiš, da si lep ... Kup neumnosti in nepomembnosti. Pustijo ti, da kupiš avto, stanovanja pač ne moreš. Torej se lahko troši za manjše stvari. In tudi se troši. Prekomerno. Internet, mobiteli – kakor je oboje na eni strani koristno, je na drugi škodljivo. Druženje prek spleta? Tako druženje ubija prave prijateljske vezi, zato tega ne podpiram. Nekoč se je vse dogajalo zunaj, na ulici, danes prek interneta, kar je napačen način. Splet je dobra stvar, dokler se ga uporablja z zdravo pametjo.

Kdaj ste se osamosvojili vi? Je bilo postati odrasel res tako težko?

Čisto po resnici – zelo sem navezan na starše. Drug drugemu vedno stojimo ob strani. Družini, ki je povezana, ki funkcionira, ni slabo. Sicer sem samostojen že od srednje šole. Če sem si hotel kaj privoščiti, sem moral začeti delati. Na lepe oči pač ne gre. Tako razmišljanje je neumnost. Je pa dobro, da človek lahko živi samostojno, čeprav je v teh časih dobro, da znamo kdaj potrpeti drug z drugim.

Vse materialno nima pomena, če nisi zadovoljen sam s seboj.

<https://www.facebook.com/zlatko.zlatan.cordic>

Ena sama pozitivnost vas je. To je pomembno sporočilo, še predvsem za mladega človeka, ki se tako rekoč na pragu življenja dnevno srečuje z negativizmom, nasiljem vseh oblik, prekomernim potrošništvom, s porušenim sistemom vrednot. Najbrž ni dovolj reči le: »Od jutri bom optimist.

Babica mi je vedno govorila: ko ti je težko, zapoj. Jaz sem srečen, ker rad pojem.

Pomembno je, da v glavi nimamo kar naprej besede moram. Nič ti ni treba. Seveda ne podpisujem »spanja«. Zaupati moramo v svoje sposobnosti. Tudi če nam je kdo rekel, da nečesa ne znamo, ne smemo kar odnehati. Imaš svoj cilj, drži se ga, pojdi proti njemu. Vsak od nas je sam svoj genij. Govorim iz lastnih izkušenj. Ne ostani le pri besedah, štejejo dejanja, z njimi boš postal boljši. Omama? Jaz za ustvarjanje glasbe ne potrebujem nobene »travce«. Delam to, kar rad delam! Nikomur se ni treba omamljati, da bo dober!

Mnogo dobrih projektov za mladino ste se že lotili in jih tudi dobro izpeljali. Mladi se v velikem številu odzivajo na vaše pobude. Čemu pripisujete ta uspeh?

Zelo rad grem po šolah in se tam srečujem z mladimi, ki so krasni ljudje. Ker nisem človek slave, ker svojega dela ne obešam na velik zvon, tako kot politiki in njim podobni, ki se ob obiskih malo poslikajo in to je to. Vesel sem, da nisem enak mnogim, ki to počnejo za svojo promocijo. Vesel sem tudi, da se kar naprej nekaj dogaja na tem področju, da me ljudje sami poiščejo, da so rezultati, kot pravite. Mislim, da zato, ker mi zaupajo.

Ste pri takih projektih deležni podpore institucij, ki obstajajo v prvi vrsti zaradi tega, da sodelujejo in pomagajo mladim, ki jim primarna celica otrokovega razvoja, torej družina, ne more, ne zna ali noče stati ob strani, skrbeti za njih, jih vzgajati?

Sodeloval sem z mnogimi, tudi z Unicefom. To da bil sem razočaran. Kajti pri vseh teh stvareh se dogaja veliko nepravilnosti. Eni delajo zato, da bi pomagali, drugi za isto delo dobijo dobro plačilo. Ljudje otroke prevečkrat izkoriščajo za svojo promocijo. Na koncu pa sploh ne veš, kam gre ves ta denar. Ampak ni moje poslanstvo, da o komer koli govorim slabo, ker s tem ne bi bil dober človek. Z določenimi institucijami imam seveda dobre izkušnje.

Če bom hotel pomagati, bom. Ni treba, da za to vsi vejo, tega nočem.

Tisti dan, ko nekomu pomagaš, mu je lepo, naslednji dan gre naprej spet vse po starem, revno.

Svoboda mišljenja in govora sta pomembni vrednoti. Kdaj občutite, da morda ni čisto tako? Morate morda paziti na svoja besedila?

Nisem revolucionar, bom pa takoj poleg, ko bo prišel čas za to. Ljudje so zaslepljeni, mnogo nerazčiščenega nosijo v sebi. Preberite si na spletu samo nekaj komentarjev pod intervjuji ali čem podobnim. To je žalostno.

Kje smo, kam gremo?

Ne vem, kam gremo, vem pa, kje smo bili. Mladina ne verjame v ustanove, ker so, kakršne so. Verjamem, da je nekdo ustvaril celoten sistem sveta. Kaj, kdo je to? Karkoli že je to za vsakega izmed nas, ne smemo izgubiti vere v tisto, v kar verjamemo, vere v svojega boga. In živeti tako, da se ne bomo bali svojega konca. Jaz se ga ne. Držim pa pesti, da bom zapustil ta svet z več dobrimi deli kot s slabimi.

Status je danes pomemben večini ljudi. Statusni simboli so sorazmerni z zmožnostmi. Znamke oblačil, avtomobili, celo smuči in ko-

lesa jih predstavljajo. Kaj pa to, da si srečen, ne pomeni nič?

Lepo in prav je, da si urejen, vendar tega ne smemo zamenjati za smisel življenja. Vse materialno nima pomena, če nisi zadovoljen sam s seboj. Če že imaš avto, zakaj potrebuješ še drugega? Želim si samo več in več, nihče pa ne ve, kje je meja. Biti moraš zadovoljen kot posameznik, to je to. Ker družba nam sporoča, da je zadovoljstvo dober avto, lepa punca ...

Nemalokrat moraš imeti srečo tudi na cesti, saj se raztresenost, hitenje, nervoza ipd. odražajo že na vseh področjih našega vsakdana. Veliko je nesreč, veliko poškodovanih in mrtvih, veliko materialne škode. Žal je vse preveč mladih povzročiteljev nesreč s hudimi posledicami. Ste kdaj razmišljali, zakaj so kot vozniki tako nepremišljeni?

Alkohol in volan ne gresta skupaj, kakor tudi mnogi starejši vozniki ne sodijo v promet. Pomembno za vsakega voznika je, da »dih« s prometom. Vsi imamo preveč informacij v glavi, ne gledamo na cesto, smo raztreseni. Če je gneča, pač ne moreš priti na cilj hitro. Zato: umiri se. Sprejmi tudi dejstvo, da vsi vozniki niso enako dobri.

Zdaj ko imate hčerko, ste spremeniti kakšno prometno navado, razvado?

Ne, ker se vedno trudim, da sem maksimalno osredotočen na vožnjo.

Kakšen voznik ste vi?

Če bi se ocenil z oceno od ena do pet, bi se s tri. Torej dober. Ali pa zadosten, ker dostikrat zastajam s svojim 1,0 močnim avtomobilskim motorjem.

Prav zanima me, ali so v šoli prepoznali vaš talent ali ste bili z njim le večna nadloga učiteljem, sošolcem pa v veselje in zabavo?

Bil sem predvsem dobrovoljček z veliko energije, včasih dober, včasih moteč s svojim vedenjem, nikoli pa nisem kaj ušpičil s slabim namenom. Rad sem pel, raje kot govoril, izstopal nisem, a pel sem z dušo. Radi so me poslušali. Bil sem glasen mulc, imel sem zelo prepoznaven smeh. V bloku se je dostikrat slišalo: »Spet Čordičev tamal.« Nisem bil sramežljiv, ampak sproščen. Sicer sem bil kar poslušen otrok.

Kdaj pravite, bo svet lep?

Meni je lep že zdaj. V Sloveniji smo lahko srečni, da nismo tam, kjer divjajo vojne. Še zmerom gremo lahko gobe nabirat, ne da bi se bali, da nas bo razneslo, ko bomo stopili na mino. Žal je rešnica, da svet grd naredijo ljudje. Vojne naredijo ljudje. Kdo to lahko sploh podpira? Delati demokracijo z orožjem? Odkar je človek odkril prvo orožje, na svetu še ni bilo miru. Žal mi je otrok, ki trpijo zaradi tega.

Mira Vidmar

Na cesti moraš »dihati« s prometom.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI V VRTCU MLADI ROD V ENOTI ČIRA ČARA

V tednu od 16. 9. 2012 do 21. 9. 2012 smo v našem vrtcu sodelovali pri projektu Evropski teden mobilnosti. Skupaj s timom za prometno vzgojo, ki deluje v našem vrtcu, smo v tem tednu izvajali dejavnosti na temo promet. Sodelovali so vsi otroci, od najmlajših do najstarejših, največ pa se je dogajalo v najstarejših oddelkih.

Vsak dan v tednu smo po oddelkih izvajali eno ali več aktivnosti s ciljem spodbujanja k mobilnosti pod geslom »SEM VAREN IN MOBILEN BREZ AVTOMOBILA«. O našem delu in dejavnostih smo obveščali starše in jih skušali prepričati, da bi z otroki večkrat prihajali v vrtec s kolesi ali peš. Naše garderobe smo opremili s plakati in razstavili izdelke otrok ter tako prikazali dogajanje v tem tednu. Na plakatih, ki so otroke in starše spodbujali, da pridejo v vrtec s kolesi ali peš, so bili izdelki in izjave ter pripovedi otrok.

Dejavnosti, ki so se odvijale po oddelkih, so bile:

- Sprehodi po okolici vrtca z namenom opazovanja različnih situacij v prometu, prometnih znakov, seznanjanja s pravili in varnostjo v prometu.
- Pripovedovanje otrok o prometnih situacijah v okolici vrtca in pogovori o varnosti pešcev in kolesarjev v prometu.
- Pogovor z otroki: »Kako pridem v vrtec« in »Kako v vrtec brez avtomobila«.
- Vožnja s skiroji, tricikli in poganjalci po asfaltnih površinah igrišča z upoštevanjem prometne signalizacije.
- Didaktične igre na temo promet (prometni domino, kaj spada skupaj, sestavimo cesto s prometnimi znaki ...).
- Likovne delavnice (lepljenje papirnatih avtomobilov in semaforjev iz več delov, barvanje avtomobilov iz tulcev in lepljenje koles, slikanje »Kako na izlet brez avtomobila« ...).
- Izdelovanje plakatov na temo Promet po igralnicah (kako sem prišel v vrtec, prometna sredstva ...).
- Različne zgodbe, pesmice in deklamacije na temo Promet.

Skupaj z najstarejšimi otroki smo se lotili barvanja talnih označb na asfaltnih površinah igrišča in tako pripravili poligon za vožnjo z otroškimi vozili. Naše igrišče je postalo bolj prometno, ker je bilo na njem veliko otrok s kolesi, poganjalci, skiroji, tricikli in vozili za potiskanje. Vsi, ki so sodelovali pri dejavnostih na igrišču, so morali upoštevati nekaj prometnih pravil. Otroci so jih spoznavali na prijeten in zabaven način z igro in gibanjem.

Ob dejavnostih smo otrokom skušali približati pomen varovanja okolja oz. ekologije zaradi onesnaženosti in zasičenosti okolice z avtomobili. Po drugi strani pa sta, z vidika zdravja, hoja in kolesarjenje bolj koristna od vožnje z avtomobilom. Na sprehodih smo opazovali situacije v prometu, prometne znake, različna prevozna sredstva in se o tem pogovarjali (otroci so povedali svoje izkušnje). Starejši otroci so šteli kolesarje, opazovali njihovo vožnjo in ugotavljali, ali

so primerno opremljeni. Ugotovili smo, da je bilo v tem času v naselju veliko stoječih avtomobilov in tako so otroci sklepali, da so ljudje odšli na delo s kolesom ali avtobusom. Opazili smo, da je veliko avtomobilov parkiranih kar na pločniku in ugotovili, da je pločnik namenjen pešcem in ne parkiranju.

V našem vrtcu ima na področju prometa in varnih poti okoli vrtca pomembno vlogo tim za prometno vzgojo. Sledijo ožjim in širšim problemom na področju prometa in sodelujejo pri izvajanju dejavnosti. Večkrat smo že ugotovili, da okolica enote nima primernih pešpoti, po katerih bi lahko hodili s skupino otrok. Cestišče nima označenega prehoda za pešce niti pločnika okoli enote. Res, da ulice niso zelo prometne, pa vendar bi želeli, da se tudi na tem področju začnejo stvari premikati.

Ob zaključku Tedna mobilnosti smo v enoti Čira Čara pripravili prireditev z naslovom IGRNOSTI V PROMETU, kamor so se vključili vsi otroci starosti 4 – 6 let iz vseh enot vrtca Mladi rod. Na igrišču naše enote so potekale delavnice za otroke.

Otroci so imeli na voljo:

- Izdelovanje različnih vozil iz odpadnega materiala.
- Izdelovanje in izrezovanje prometnih znakov iz tršega papirja.
- Vožnja s skiroji med ovirami ter v različnih smereh, upoštevajoč prometno signalizacijo (prenosni semafor in prometni znaki).
- Preizkušanje v prometnem kvizu (otroci so odgovarjali na različna vprašanja s področja prometa).

Ko so otroci iz drugih enot prišli v enoto Čira Čara, jih je na vratih že čakal plakat s pozdravom in navodili za sodelovanje na prireditvi. Vsaka delavnica je bila opremljena s kratkimi pravili za igro oz. ustvarjanje. Pravila so bila slikovno opremljena, da so si jih lahko otroci sami »prebrali«; pri tem so jim pomagale vzgojiteljice. Otroci so bili motivirani za igro, gibanje in ustvarjanje. Najbolj jih je pritegnila gibalna delavnica, kjer je bil poligon za vožnjo s skiroji. Otroci so morali upoštevati vsa pravila v prometu in paziti, da se ne zaletijo in poškodujejo. Spoznali so veliko novega in poglobili svoje znanje o varnosti v prometu. Zaključek prireditve je popestrila glasba na temo Promet ter ples. Ker je bilo vreme primerno za zunanjo aktivnost in bližajočo jesen, smo se pogostili še z jesenskim sadjem. Za konec še nekaj misli otrok in fotografij, ki povedo več kot besede.

*Jana Flere in Katja Klun
Vrtec Mladi rod, Enota Čira Čara, Ljubljana*

Meni je bilo všeč, ker sem se vozila s kolesom. Tudi doma se vozim in imam čelado.
Neža

Jaz se vozim s kolesom, ki ima kolesčke. To je zdravo, ker poganjaš in dobiš mišice, pa tudi ne smrdi kot iz avta in motorja.
Klea

Doma se vozim s kolesom. Imam tudi skiro, mami pa kolo. Skupaj greva na sprehod.
Selma

Oči in mami imata kolo. Jaz imam kolo pri prijatelji in se že vozim brez kolesčkov.
Valentina

Meni je to všeč, ker sem se veliko vozil in delal znake.
Matic

Zdelo se mi je odlično. Vozil sem se s skiroji. Tudi doma imam kolo brez kolesčkov. Včasih grem v park z mamico in očijem.
Karlo

Ko grem v Kranjsko Goro, tam veliko hodim. Z avtom se tam čisto malo vozim.
Luka N.

S kolesom je bolj zdravo, ker nimajo auspuha in nimajo dima. Jaz se rad vozim s kolesom. Moje kolo ima zastavico, kresničke in zvonec. Včasih gremo s kolesom v trgovino, če ni daleč.
Maks L.

KONGRESNI TRG

Je največji ljubljanski trg, najlepše arhitektonsko zaključen in predstavlja nekakšno središče tesno pozidanega ljubljanskega prostora.

Njegov nastanek je tesno povezan z nekdanjim kapucinskim samostanom na tem mestu. Še v začetku 19. stoletja se je imenoval Kapucinski trg. Kapucini, ki so prišli v Ljubljano leta 1602, so postavili svojo cerkev na jugo-vzhodnem vogalu današnje Zvezde. Velik del Zvezde je takrat zajemal samostanski vrt.

Kongresni trg sredi 19. stoletja
(vir: <http://www.inz.si>, 14. 10. 2012)

V času Ilirskih provinc so Francozi leta 1810 kapucine odslovili, cerkev spremenili v hlev in skladišče, samostan pa v vojašnico. Zgradbi sta močno propadli, zemljišče pa je bilo prodano skupini ljubljanskih trgovcev pod pogojem, da ga zazidajo. Zaradi pomanjkanja denarja se to ni zgodilo. Zemljišče je odkupila mestna oblast, popravila razvaline in uredila okolico. Leta 1821 je bil v Ljubljani kongres Svete zveze, ki so se ga udeležile mnoge kronane glave takratne Evrope. Na trgu so bile v času kongresa vojaške parade in mestni očetje so spoznali, da bi ga bilo škoda pozidati. Sedaj Kongresni trg so nekaj let kasneje ob sprehajalnih poteh zasadili z drevesi. Poti so se križale v osmih smereh v obliki zvezde, urejena površina pa je postala prvi javni park v mestu. Meščane so v park vabile različne prireditve, igranje vojaške godbe, kavarna Zvezda.

Za oblikovanje trga je bil pomemben tudi samostan uršulink, ustanovljen leta 1702, zgrajen pa med letoma 1713 in 1717, in sicer na zemljiščih vrtov Turjaških, Eggenbergov in Fabjančičev. Nekaj let kasneje so pričeli zidati še cerkev, ki je bila dokončana leta 1747. Je najlepša baročna umetnina v Ljubljani. Veličastna je tako njena zunanjost kot tudi notranjost. Žal je bila leta 1895 poškodovana v potresu, tako da je bilo potrebno zvonik podreti in narediti novega. Leta 1930 je bila obnovljena zunanost cerkve, narejeno novo stopnišče pred njo ter prednjo postavljen stebel sv. Trojice. Uršulinke so bile za Ljubljano pomembne, saj so odprle osnovno šolo za deklice, ki se je sčasoma razvila v osemletno. Odprle so tudi prvo zasebno učiteljsko in prvo meščansko dekljsko šolo, kasneje spremenjeno v realno gimnazijo. Zanj so zgradile novo šolsko poslopje (danes Gimnazija Jožeta Plečnika). Na spodnjem koncu trga je palača Slovenske filharmonije, ki je bila zgrajena med letoma 1869 in 1891. Na njenem mestu je bilo nekoč stano-

vsko gledališče, ki pa je leta 1887 pogorelo. Hiše na tem delu trga so stale s svojim zadnjim delom prav ob vodi. Zaradi slikovitega pogleda z vodne strani so takrat ta košček Ljubljane imenovali tudi Ljubljanske Benetke.

Na sosednji strani trga je najpomembnejša stavba Kazina, ki jo je sezidalo društvo Kasino med letoma 1835 in 1837. V Prešernovih časih je bila stavba družabno in kulturno središče ljubljanskih meščanov ne glede na narodnost. Kasneje je postala Kazina shajališče ljubljanskih Nemcev, večinoma nemških oficirjev. Med okupacijo je bil v njej sedež italijanskega poveljstva, kasneje nemških uradov, po osvoboditvi pa sedež ljudske skupščine republike Slovenije. Svojo podobo je spreminjal tudi park Zvezda. Zanj je značilen geometričen tloris. Prvotne platane so zamenjali kostanji, ki pa so se morali ob preureditvi spet umakniti platanam. Leta 1891 so zasuli vodnjak z nekdanjega samostanskega dvorišča, a so ga leta 1941 znova uredili. Leta 1860 je bil postavljen doprni kip maršala Radeckega, a je bil jeseni 1918 podrt. Leta 1940 so na

Sidro, postavljeno leto 1954 v spomin na priključitev Slovenskega primorja in Istre k matični domovini (vir: <http://rtvslo.si>, 14. 10. 2012)

istem mestu postavili spomenik kralja Aleksandra I. Karađorđevića, a so ga že naslednje leto Italijani odstranili, razrezali in pretopili. Danes na tem mestu stoji sidro, ki je bilo del italijanske ladje Rex, v 2. svetovni vojni preurejeni za vojaške potrebe. Zavezniška letala so jo leta 1944 potopila v bližini Kopra. Deset let kasneje (1954) so sidro ob priključitvi Slovenskega Primorja in Istre k matični domovini postavili v park Zvezda. Za to je zaslužen slovenski kapitan Branko Velkaverh. Leta 1953 so nasproti Kazine postavili Plečnikov spomenik ženskam, ki so leta 1943 demonstirale proti nasilju italijanskih okupatorjev nad civilnim prebivalstvom.

Zadnja prenova trga (po letu 2004) ohranja zasnovo po zamislih Jožeta Plečnika. Tako kot je menjal podobo je večkrat zamenjal tudi ime. Poleg že omenjenih imen Kapucinski trg in Kongresni trg se je v preteklosti imenoval tudi Trg

Kongresni trg, 1930
(vir: <http://www.skyscrapercity.com>, 14. 10. 2012)

revolucije in Trg osvoboditve. Leta 1991 je znova dobil nazaj svoje staro ime – Kongresni trg. Vsekakor je to prostor, na katerem se je zgodilo kar nekaj zgodovinskih dogodkov. Od tu je tudi čudovit pogled na Ljubljanski grad.

Cvetka Škof

Trg Zvezda med obema vojnama (vir: <http://www.inz.si>, 14. 10. 2012)

Sedanja podoba Kongresnega trga (vir: <http://www.rtvsllo.si>, 14. 10. 2012)

Viri:

- Maja Kač: Zgodbe, ki so se dogajale na Kongresnem trgu. Dostopno: <http://www.rtvsllo.si>, 22. 9. 2012
- Kongresni trg, Ljubljana. Dostopno: <http://sl.wikipedia.org>, 22. 9. 2012
- Roman Savnik s sodelavci: Krajevni leksikon Slovenije. Državna založba Slovenije. Ljubljana. 1971.

AKTIVNOSTI V EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI;

OD 16. DO 22. SEPTEMBRA IN DNEVA BREZ AVTOMOBILA (TEDEN BREZ AVTOMOBILA) z osrednjo temo »PRAVA SMER JE GIBANJE«

Evropski teden mobilnosti (ETM) je najbolj razširjena kampanja za trajnostno mobilnost v svetu. Poteka vsako leto od 16. do 22. septembra. Namen akcije je spodbuditi uprave evropskih mest za spodbujanje in uvajanje trajnostnih ukrepov na področju prometa in povabilo prebivalcem na preizkus drugačnega načina prevoza, ki pomeni alternativo vožnji z osebnim avtom.

Evropski teden mobilnosti je dosegel vrhunec zadnji dan v tem tednu, ki je označen kot Dan brez avtomobila – v mestu brez avtomobila, ko je priložnost, da se da prednost pešcem, kolesarjem, javnemu prevozu in drugim načinom okolju bolj prijaznih prevozov. Ljubljana ga že drugo leto zapored razširja na Teden brez avtomobila. Vsako leto se Evropski teden mobilnosti osredotoči na eno trajnostno temo, vezano na mobilnost, ki je letos namenjena gibanju s temo »PRAVA SMER JE GIBANJE«.

TEDENSKE AKTIVNOSTI

Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MOL bo izvedel vse potrebne aktivnosti za organizacijo in izvedbo zapore Slovenske ceste od Šubičeve ulice do Gosposvetske ceste od 16.9.2012. do 22.9.2012 (Dan brez avtomobila bo razširjen na Teden brez avtomobila). Območje bo zaprto za ves promet, razen za avtobuse LPP, kolesarje, imetnike dovolilnice MOL in dostavo (redna dostava 6.00 do 9.30).

Policijska uprava Ljubljana in Mestno redarstvo bosta urejala in nadzirala promet ob zaporah na slovenski cesti med 7.00 uro in 18.00 uro.

Oddelek za varstvo okolja MOL bo poleg rednih meritev stanja zraka, ki jih izvajajo v okviru okoljskega merilnega sistema (OMS) na križišču Tivolske in Vošnjakove ulice, bo izvedel dodatno merilno kampanjo z mobilno merilno postajo pri Drami od 15.9.2012 do 15.11.2012. Merili bodo naslednje parametre: SO₂, NO_x, PM₁₀ in BTX. Rezultate meritev bodo sproti objavljali na spletnih straneh MOL, po koncu merilne kampanje pa bo izdelano tudi končno poročilo z interpretacijo rezultatov.

Med 16. in 22. septembrom bodo dodatno izvajali tudi meritve hrupa na križišču Tivolske in Vošnjakove ulice in na različnih lokacijah v ožjem mestnem središču (22.9.2012), s čimer želijo potrditi učinek zmanjšanja hrupa v mestu zaradi zmanjšanja prometa. **Mestno redarstvo MOL** bo izvajalo aktivnosti: nadzor enoslednih vozil na območjih za pešce, nadzor nad prevoznostjo kolesarskih stez in pločnikov ter nadziranje spoštovanja cestno prometnih predpisov iz stvarne pristojnosti, na zaporah bodo izvajali naloge v skladu s pristojnostmi, predstavitev službenih vozil MR na prireditvah SPV CP in JP LPT- dan odprtih vrat 22.9.2012 s prikazom opreme (AED, radar, oprema za nadzor prometa) ter delitev prometno-vzgojnega materiala (zloženke, odsevni trakovi, kresničke itd.).

Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje je pozval osnovne šole in vrtce k aktivnemu sodelovanju programa ETM. Programi vrtcev in šol je Priloga št. 1. k programu.

Odsek za odnose z javnostmi bo pripravil medija plan za predstavitev aktivnosti v sredstvih javnega obveščanja, novinarsko konferenco 13.9.2012, ob 12.00 uri, spletno stran MOL, napoved aktivnosti v Koledarju dogodkov, novico V središču ob pričetku ETM, dnevne novice o dogajanju (pričetek 10.9.2012), vabila za medije za posamezne dogodke, objave na GEM por-

talu v avtobusih LPP(pričetek 10.9.2012), napoved akcije na Radio ekspresu v čet., 6.9. 2012 ob 8. uri, ko župan gostuje v studiu (v živo), e-novice v slovenskem (11. in 18.9.2012) in angleškem jeziku (6.9.2012), e-pisma iz Ljubljane skupaj s Turizmom Ljubljana(pričetek 15.9.2012), objavo prispevka v glasilu Ljubljana (7.9.2012), objavo v socialnih medijih Facebook, Twitter itd.- Turizem Ljubljana, Civitas Elan, IPEP (pričetek 10.9.2012)*,poziv župana zaposlenim v MOL in JP za prihod v službo z javnim prevozom, peš ali s kolesom in obvestilo o akciji po četrtnih skupnostih.

Ljubljanski potniški promet bo svoje aktivnosti, v času ETM, izvajal pod skupnim naslovom „LPP INFO MARJETICE“.

Osnovni namen dogodka je ciljnim skupinam potencialnih potnikov (vozniki osebnih vozil in občani primestnih občin, kjer potekajo nove linije LPP), razdeliti sheme linij LPP in jih na ta način čim bolj seznaniti z mrežo linij LPP.

V neposredni bližini poslovalnic Mercatorja in bencinskih servisov Petrola bodo zasajene v zemljo, na zelenih površinah, **velike rumeno zelene marjetice**, ki bodo opozarjale na to, da lahko v izbrani poslovalnici Mercatorja, ki je v neposredni bližini, ob nakupu živil ali na zahtevo pridobijo brezplačno shemo linij LPP, oziroma da lahko na območju izbranih bencinskih servisov pridobijo brezplačno shemo linij LPP od osebe,

ki sheme na tem območju deli. V primestnih občinah bodo na bencinskih servisih Petrola delili sheme linij predstavnikov primestnih občin: Brezovica, Domžale, Grosuplje, Ig, Ivančna gorica, Logatec, Medvode, Trzin, Škofljica in Vodice.

Vseh označevalnih rumeno zelenih „LPP INFO MARJETIC“ je trideset, toliko kolikor je delilnih mest v Ljubljani in okolici. Deljenje shem linij poteka med 17. in 21. septembrom 2012, v času Evropskega tedna mobilnosti (16.9 – 22.9.2012). Razdelilo se bo skupno 200.000 shem linij LPP. Na shemi linij LPP, ki jo bodo pridobili potencialni uporabniki:

- so vrisana prodajna mesta urbane (to so urbanomati, izbrane poslovalnice Mercatorja in izbrani bencinski servisi Petrola, ki so obenem prodajna mesta vrednostne Urbane),
- je skica sheme območij 1, 2 in 3 in tabela območij 1, 2 in 3,
- je skica parkirišč podjetja Ljubljanska parkirišča in tržnice ter obeh parkirišč P + R (Center Stožice in Dolgi most) z navedbo linij LPP, ki so v bližini,
- ter skica zapore Slovenske ceste v času Evropskega tedna mobilnosti.

Spremljevalni aktivnosti LPP INFO MARJETIC so:

DVE „MOBILNI ENOTI LPP“ V STROGEM CENTRU MESTA

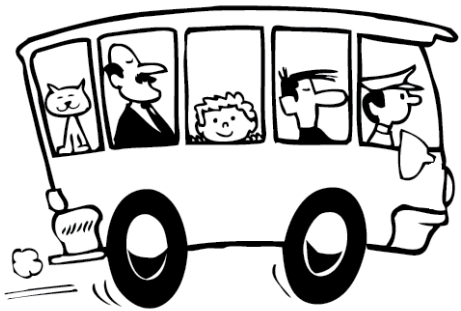
DESET TRAJNIH TEMATSKIH „POTUJOČIH RAZSTAV LPP“

Občane bosta na ulicah prestolnice nagovorili še dve **Mobilni enoti zaposlenih LPP**. Njihova naloga bo deliti sheme linij LPP in svetovati potencialnim potnikom, drugače voznikom osebnih vozil, kako bi lahko najbolje potovali z mestnim potniškim prometom ali intermodalno. Mobilni enoti bosta aktivni od ponedeljka, 17. septembra do petka, 21. septembra 2012.

Prednosti Ljubljanskega potniškega prometa predstavlja v času ETM še **deset trajnih temat-**

skih POTUJOČIH RAZSTAV LPP na avtobusih, katerih vsebino bodo lahko potniki prebirali med potovanjem na avtobusu. Avtobusi LPP z razstavnimi vsebinami na lepenkah bodo startali 16. septembra 2012 zjutraj in nato trajno potovali na linijah LPP najmanj do konca decembra 2012 z naslednjimi temami:

- Intermodalno na pot (Kako potovati z zložljivim kolesom na avtobusu)
- Prevoz na klic (predstavitev storitve „Prevoz na klic“ za osebe z oviranostmi)
- Metanbusi (prednosti metanbusov)
- Varno na bus (praktični nasveti za varno potovanje na avtobusu)
- Busbonton

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske razvojne regije (RRA LUR) bo promovirala portal neprometnih vsebin regijskega projekta, sofinanciranega z evropskimi nepovratnimi sredstvi, kjer sodelujejo Mestna občina Ljubljana ter sedem primestnih občin. Predstavili bodo posodobljeni spletni portal **www.gremonapot.si**, ki bo nadgrajen z novimi pešpotmi ter kolesarskimi potmi v regiji. Objava informacije na spletnih straneh RRA LUR o spremljajočih dogodkih ETM in DBA. Posredovala bo informacije na občinske uprave 25 primestnih občin v Ljubljanski urbani regiji. Distribuirala bo publikacije »Otroška prometna pobarvanka«, ki jo bo pripravil Policijski sindikat Slovenije.

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji in Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji bosta pred Hišo Evropske unije na

Bregu 14 v Ljubljani, od 10. do 18. ure imeli informacijsko stojnico, kjer se bodo mimoidoči lahko seznanili s trajnostno mobilnostjo in ukrepi Evropske unije na tem področju. Obiskovalci stojnice pred Hišo Evropske unije bodo lahko svoje znanje o trajnostni mobilnosti preverili tudi s sodelovanjem v nagradni igri »Kolo sreče«.

Turizem Ljubljana bo z informatorji v MOBI LNICA – Info točkah za kakovostno mobilnost v obeh TIC-ih in STIC-u posredoval promocijsko gradivo in informacije o aktivnosti v okviru Evropskega tedna mobilnosti in Dneva brez avtomobila.

Ljubljanska parkirišča in tržnice bodo zagotovila tipske stojnice za aktivnosti v času ETM ter na poligonu varne vožnje, skupaj s sodelavci, izvedla dan odprtih vrat.

AKTIVNOSTI PO DNEVIH

NEDELJA, 16. SEPTEMBRA 2012 – PROSTI ČAS

Turizem Ljubljana se bo kot vsa leta doslej aktivno vključil v pripravo dogodkov v času Evropskega tedna mobilnosti, in sicer:

- brezplačni ogledi Mestne hiše: 6 enournih ogledov prostorov Mestne hiše s kostumirano vodnico: ob 10.30, 11.30, 12.30, 15.30, 16.30 in 17.30 uri;
- brezplačni ogledi mesta: 5 dvournih sprehodov po Ljubljani ob 10.00, 11.00, 14.00, 16.00 in 17.00 uri;
- brezplačni ogledi mesta s kolesom: 3 dnevne vodene ogleds s kolesom (največ 15 oseb) ob 11.00, 13.00 in 15.00 uri;
- brezplačne vožnje s turističnim vlakcem na Ljubljanski grad: vožnje po voznem redu ves dan
- (13 voženj), in sicer ob 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 in 21.00 uri.

Gas Tuning bo izvedel dogodek ECOMeet na Pogačarjevem trgu od 8.00 do 17.00 ure: srečanje ekoloških vozil, predstavitev eksponatov in tehnologij, predstavitev in testne vožnje eko vozil (električni avtomobili in gospodarska vozila) ter zaključek s podelitvijo nagrad.

Policijska uprava Ljubljana bo med 13.00 in 17.00 uro izvajala poostren nadzor hitrosti in uporabo zaščitnih čelad voznikov enoslednih vozil.

PONEDELJEK, 17. SEPTEMBRA 2012 – JAVNI PREVOZ

Policijska uprava Ljubljana - bo med 7.00 in 13.00 uro izvedla poostren nadzor nad nepravilnim parkiranjem na kolesarskih stezah in nad kršitvami kolesarjev (vožnja v napačno smer po kolesarski stezi).

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske razvojne regije (RRA LUR) bo imela novinarsko konferenco in promocijo nadgrajenega portala GREMO NA POT V Mestni hiši ob 11.00 uri.

TOREK, 18. SEPTEMBER 2012 – DRUGAČNA MOBILNOST

Plesna šola Kazina bo v sodelovanju z osnovnimi in srednjimi šolami ter ekipo CIVITAS ELAN pripravila »flash mob« dogodek z naslovom »Diham ples« na Kongresnem trgu, s katerim bodo opozorili na skrb za okolje in čistejši zrak. V sodelovanju z OŠ v MOL bodo ob 10. uri pripravili plesno točko v stilu »flash mob« – ko večja skupina ljudi na javnem mestu izvede nenavadno akcijo (v tem primeru »običajni sprehajalci« nenadoma zaplešejo), ob 17. uri pa bodo isto ponovili s srednješolci in drugimi udeleženci.

Policijska uprava Ljubljana bo med 13.00 in 17.00 uro izvedla poostren nadzor hitrosti in uporabe zaščitnih čelad voznikov enoslednih vozil.

Regionalni center za okolje bo organiziral poseben dogodek v sodelovanju z LPP: ob 11.00 uri bodo izvedli promocijske vožnje avtobusa na progi 19 B iz Ljubljane do Iške vasi, na kateri bodo novinarjem predstavili možnost prevoza zložljivih koles na avtobusih LKM, ob 12.00 bod v Iški vasi novinarjem predstavili koncept modalnosti kolesa in javnega potniškega prometa ter primere slabih in dobrih praks na tem področju. Novinarji bodo lahko na relaciji do Jezera preizkusili različne vrste zložljivih koles ter se z avtobusno linijo 19 B vrnili v Ljubljano.

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta bo pred Hišo EU, Breg 14, imela likovno delavnico za otroke med 15.30 in 17.30. Otroci bi po svoji domišljiji iz gline oblikovali okolju prijazna prevozna sredstva.

SREDA, 19. SEPTEMBER 2012 – KOLESARJENJE

Policijska uprava Ljubljana bo med 8.00 in 12.00 uro izvedla poostren nadzor nad nepravilnim parkiranjem in ustavljanjem na kolesarskih površinah in avtobusnih postajališčih LPP.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL bo izvedel kolesarski krog na prometno izpostavljenih mestih v mestu – informativnih točkah (stojnicah): Prešernov trg, križišče Miklošičeve ceste s Čufarjevo ulico, Avtobusna postaja, križišče Bavarski dvor, križišče pri Delavskem domu, Prežihova ulica, križišče Prešernova cesta s Cankarjevo ulico, Trg narodnih herojev in križišče pri Nami - Cankarjeva ulica od 10.00 do 13.00 ure in s svojimi stalnimi sodelavci, prometnimi strokovnjaki in policisti svetoval ter opozarjal na nevarnosti v prometu za kolesarje, odgovarjal na morebitna vprašanja o prometnih predpisih, predstavil pravilno vožnjo s kolesom ter najprimernejšo opremo kolesa in zaščitno kolesarsko čelado. Nasveti bodo namenjeni predvsem organiziranim skupinam učenec kolesarjev v spremstvu mentorjev osnovnih šol.

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta bo pred Hišo EU, Breg 14, imela likovno delavnico in pobarvala svojo čelado za otroke med 15.30 in 17.30. Otroci bi po svoji domišljiji iz gline

oblikovali okolju prijazna prevozna sredstva in barvali čelado.

ČETRTEK, 20. SEPTEMBER 2012 – MOBILNOST IN ZDRAVJE

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta in Predstavništvo evropske komisije bosta izvedla dogodek »Za seboj puščam le prstne odtise«.

Vsak, ki med 12.00 in 18.00 uro pride mimo Hiše EU in ga bodisi nosijo noge ali pride s kolesom/triciklom/skejtom/rolerji in v okolje ne spušča nobenih škodljivih emisij, dobi za svoj prispevek darilce.

Na ploščad pred Bregom 14 bo nameščeno veliko drevo v loncu. Prisoten bo tudi fotograf, ki mimoidočega, ki prispeva k bolj čistemu zraku, fotografira in razvije dve fotografiji: eno prejme posameznik, drugo pa se obesi na drevo. Na okvirček fotografije se simbolično odtisne prstni odtis vsakega portretiranca. Dogajanje bo glasbeno spremljal bend mladih akademskih jazz glasbenikov s predstavo stand-up komikov (Ane Marije Mitlič in treh članov Impro lige). **CIVITAS ELAN** bo imel zaključni dogodek projekta CIVITASELAN od 9.00 do 12.00 ure v veliki sejni dvorani Mestne hiše z delovnim naslovom »Od premikanja avtomobilov do premika ljudi: z dosežki CIVITAS ELANA do sprememb potovalnih navad«.

Od 12.00 do 14.00 ure bo vodeni kolesarski ogled po dosežkih CIVITAS ELANA na terenu.

Klub SKIKE PAN-DA bo izvedel Skike rolkanje (oblika nordijskega smučanja) na Kongresnem trgu od 9.00 do 18.00 ure.

Policijska uprava Ljubljana bo izvajala poostren nadzor nad izsiljevanjem pešcev na prehodih za pešce in kolesarjev na kolesarskih stezah med 8.00 in 12.00 uro.

PETEK, 21. SEPTEMBER 2012 – ODGOVORNA RABA AVTOMOBILA

Policijska uprava Ljubljana bo med 08.00 in 12.00 uro izvajala poostren nadzor nad nepravilnim parkiranjem in ustavljanjem na kolesarskih površinah in avtobusnih postajališčih LPP.

Klub SKIKE PAN-DA bo izvedel Skike rolkanje (oblika nordijskega smučanja) na Kongresnem trgu od 9.00 do 18.00 ure.

CIVITAS ELAN bo v sodelovanju z Mestnim redarstvom MOL aktiviral »CIVITAS-ovo patruljo med 9.00 in 12.00 uro, ki bo izdajala obvestila o prekršku s prijaznim opozorilom na storjeno napako. Poostren nadzor bo nad nepravilnim parkiranjem avtomobilov, zlasti na kolesarskih stezah, prehodih za pešce oziroma območjih za pešce in parkirnih mestih za invalide.

SOBOTA, 22. SEPTEMBER 2012 – DAN BREZ AVTOMOBILA (TEDEN BREZ AVTOMOBILA)

Ljubljanska parkirišča in tržnice bodo na poligonu Varne vožnje, Deponija Barje, sedanji avtosejem, od 10.00 do 15.00 ure skupaj s sodelavci izvedla Dan odprtih vrat s predstavitevjo eko vozil in zagotovilo tipske stojnice za aktivnosti v času ETM.

Oddelek za varstvo okolja MOL bo organiziral dan odprtih vrat na merilni postaji Okoljskega merilnega sistema na križišču Tivolske in Vošnjakove ulice od 9.00 do 15.00 ure v prisotnosti strokovnjaka za izvajanje in interpretacijo meritev. Obiskovalci si bodo lahko pogledali notranjost sistema, posamezne merilnike in se seznanili s trenutnim stanjem zraka. Z mobilno merilno postajo bodo merili hrup na več lokacijah po mestnem središču.

TRAJNOSTNA UKREPA

1. Izid in predstavitev brošure Mobilna Ljubljana (izdana v sodelovanju s CIVITAS ELANOM).

2. Prevoz na klic za osebe z oviranostmi je nova storitev na mestnih avtobusnih linijah. Gre za prenos informacij med naročnikom (ose-

MESTNA OBČINA LJUBLJANA

SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU
MOL - AVTO ŠOLA AMZS
TEDEN MOBILNOSTI OD 16. DO 22. SEPTEMBRA,
KOLESARSKI DAN 19.9.2012

IZOBRAŽEVALNA TOČKA ŠT. 7 - MIMO PARKIRANIH VOZIL - NEVARNOSTI

VSEBINA:

- ▶ prečkanje ceste na manjšem prehodu za pešce,
- ▶ vožnja po ulici z mešanim prometom,
- ▶ vožnja mimo vozil, parkiranih vzdolž vozišča – nevarnost odprtih vrat na avtomobilu.

bo z oviranostjo) in izvajalcem prevoza LPP. Potnik pokliče prometno-nadzorni center LPP na številko 01/58 22 425 ali 051/44 99 92, kjer poda zahtevo za prevoz na določen dan ob določeni uri in pridobi takojšnjo povratno informacijo o možnosti prevoza ter posledično tudi potrditev prevoza. Prometno-nadzorni center LPP nato posreduje vozniku informacijo o osebi z oviranostjo, le-ta pa ob določenem času in kraju na ustrezen način sprejme potnika na avtobus. Tako je voznik vnaprej seznanjen s potnikom, ki

potrebuje pomoč, in lahko ustrezno ukrepa v nepredvidenih situacijah, potnik pa potuje varneje (projekt v sodelovanju s CIVITAS ELA-NOM).

ZAPORA SLOVENSKE CESTE - DAN BREZ AVTOMOBILA (TEDEN BREZ AVTOMOBILA)

Zapora bo na Slovenski cesti med Šubičevo in Gosposvetsko ulico za ves promet razen za mestni potniški promet in kolesarje, vozila za do-

stavo in dovolilnice MOL. Traja cel teden od 16. do 22. septembra 2012.

Policijska uprava Ljubljana in Mestno redarstvo bosta med 7.00 in 18.00 uro urejala in nadzirala promet ob zaporah na Slovenski cesti.

Zvone Milkovič

Spremenimo navade, potujmo drugače!

Evropski teden mobilnosti v Ljubljani
 16.–22. september 2012

Slika je simbolična

www.civitasljubljana.si | www.ljubljana.si | www.tedenmobilnosti.si

PLAKAT, KI SPODBUJA KOLESARJENJE V TROJE

Akciji se lahko pridružijo kolesarske trojke – po trije sodelavci, sošolci, prijatelji, družinski člani,..., ki sodelujejo kot ekipa in bodo za pot na delo, v šolo, ipd. v času trajanja akcije uporabljali kolesa.

Glavna nagrada:
 7-dnevne kolesarske počitnice po avstrijskem Koroškem ob reki Dravi za sezono 2013.

KOLESARJENJE NA DELO
17. 9. – 12. 10. 2012
 (vse do 30. 9. še lahko pristopite k akciji)

Informacije in prijave:
www.vtroje.si

Organizator projekta

So-organizator

JAVNA AGENCIJA
 REPUBLIKE SLOVENIJE
 ZA VARNOST PROMETA
 Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Pokrovitelj
 glavnih nagrad

Avstrijsko veleposlaništvo
 Ljubljana

AKCIJA Bodi preVIDEN

Tudi v letošnjem letu bo v obdobju od **1. do 14. oktobra 2012** potekala nacionalna akcija za večjo varnost Pešcev s sloganom Bodi preViden, s katero opozarjamo na problematiko varnosti pešcev v prometu, učence v šolah, njihove starše in stare starše na uporabo kresničk in drugih odsevnih materialov, ki zagotavljajo večjo varnost pešcev. Akcija je del načrtovanih aktivnosti za večjo prometno varnost v Sloveniji, ki potekajo na nacionalni in lokalni ravni.

Akcija **Bodi preViden** poteka v sodelovanju z ostalimi institucijami, ki skrbijo za večjo prometno varnost: Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ministrstvo za izobraževanje, kulturo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ministrstvo za notranje zadeve - Policija, Občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, AMZS, Zveza združenj šoferjev in avtomehaničkov Slovenije, Zavod Varna pot, ZDUS in drugi.

V akciji **Bodi preViden** poudarjamo temeljno pravilo, da je v prometu VIDNOST – VARNOST. Pešci lahko in morajo tudi sami poskrbeti, da bi bili v prometu bolj vidni in tako tudi bolj varni. Hkrati pa bi radi OPOZORILI in spodbudili VOZNIKE, da IMAJO PEŠCI PREDNOST na označenih prehodih za pešce, ter da morajo prilagoditi svoje ravnanje ter znižati hitrosti in odstopiti prednost pešcem, ki želijo prečkati cesto znotraj naselij. S tem seveda ne zanemarjamo drugih ukrepov, kot so izgradnja varnih površin za pešce, izvajanje tehničnih ukrepov za umirjanje prometa ali represivnega dela policije, zagotavljanje prevozov za otroke, ki do šole nimajo varnih poti ali druge.

Za izvedbo preventivnih aktivnosti v šolah smo pripravili komplet gradiv **Bodi preViden** (pisma, razglednice, zgibanke in plakate), ki vam jih preko občinskih SPV pošljemo in prosimo, da se v akcijo vključite tudi Vi. Gradivo smo pripravili glede na predvideno število učencev po podatkih Ministrstva za izobraževanje, kulturo, znanost in šport.

Za akcijo, ki jo namenjamo učencem četrtil razredov osnovne šole, smo pripravili:
Pisma in razglednice Bodi preViden
Za vsakega učenca ali učenko smo pripravili po eno pismo, razglednico ter zgibanko.
Predlagamo, da:
-učenci in učenke v šoli pri pouku napišejo sporočila v pismih svojim starim staršem ali drugim znancem in
-sorodnikom, ki živijo v okoljih, kjer je zaradi prometnih razmer skrb za lastno vidnost in varnost pešcev še posebej pomembna. Razglednico in zgibanko učenci priložijo pismu in z njo starši (če nam jo pošljejo nazaj) in učenci sodelujejo v nagradnem žrebanju za praktične nagrade. Želimo, da poleg sporočil, ki jih običajno napišemo v pismih, učenci dodajo tudi prošnjo, da bi njihovi sorodniki upoštevali temeljna prometna pravila, ki veljajo za pešce (hoja ob levem robu ceste, kjer ni pločnika, in **-uporaba kresničke** ali drugih odsevnih materialov ponoči, v mraku in v pogojih slabše vidljivosti).

Akcija bo potekala do **začetka januarja 2013** (na razglednici je napaka pri datumu), ko bomo izvedli žrebanje nagradencev, ki bodo prejeli simbolične nagrade.

- Potek akcije:**
- **Učenci četrtil razredov OŠ bodo svojim starim staršem, sorodnikom ali znancem poslali pismo, v katerem bo poleg sporočila priložena tudi razglednica in zgibanka.**
 - **Razglednica ima vlogo nagradnega kupona. Razglednice, ki jih bodo starši starši do 9. januarja 2013 poslali na AVP-Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Trdinova 8, 1000 Ljubljana, bodo vključene v nagradno žrebanje in bodo omogočile**
 - **nagrade za starejše in**
 - **nagrade za učence: Učencem 50 oddelkov, ki bodo najbolj uspešno izpeljali akcijo bomo podelili kresničke za vse učence.**

Uspešnost bomo ugotavljali na podlagi prejetih razglednic, zato je na razglednici predvideno mesto za vpis šole in oddelka. Oba podatka morajo vpisati že učenci. Za učence smo predvideli le skupinske nagrade za oddetek, saj želimo, da bi si skupaj prizadevali za uspešno poslano sporočila in za vrnjene razglednice.

Plakati Bodi preViden
Prosimo vas, da plakate **Bodi preViden** obesite na primerna mesta v šoli in okolici šole, kjer bodo opozarjali učence in obiskovalce šole ter jih razdelite tudi po oddelkih, v katerih bodo izvajali akcijo.

Zgibanka Bodi preViden
Poleg otrok, da jih pošljejo starejšim, bodo zgibanke za svoje delo in akcije dobili občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter učitelji.

TV in radijski spoti
Pomen uporabe odsevnih predmetov in upoštevanje temeljnih pravil za večjo varnost pešcev nazorno predstavljata TV in radijski spoti **Bodi preViden**, ki so bili v letošnjem letu prenovljeni.

ni. Žal zaradi zmanjšanja finančnih sredstev ne bo potekala širša medijska kampanja, so pa spoti na voljo na domači strani Javne agencije RS za varnost prometa in jih lahko uporabite za svoje delo.

Dogodki in prireditve Bodi preViden
V sodelovanju z občinskimi SPV bomo v obdobju od oktobra 2012 do februarja 2013 z demonstracijskim rekvizitom **Vidkom**, s katerim praktično prikazujemo nujnost uporabe odsevnih predmetov v mraku, sodelovali tudi na raznih dogodkih in prireditvah na lokalni ravni. Ciljni skupini, ki bi ju predvsem radi dosegli na takšnih dogodkih, so **starejši občani ter otroci**, ki so tudi najbolj ogroženi med pešci. Organizirate lahko skupna srečanja, dogodke, na katerih bodo otroci in starejši sodelovali ter izmenjali izkušnje, občutke, se poučili o varnem ravnanju v prometu kot pešci ter o varnih poti v vašem okolju. Za posamezne termine glede demonstracijskih naprav se mora organizator vnaprej dogovoriti ter posredovati predlog (s strani občinskega SPV).

Vsa gradiva bodo posredovana preko občinskega SPV, s katerim se je potrebno povezati za sodelovanje v akciji zaradi prevzema gradiva v skladišnih prostorih, saj žal zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne moremo zagotoviti distribucije.

Za vaše sodelovanje v akciji in pomoč se vam v imenu organizatorjev iskreno zahvaljujemo. Veseli bomo vaše ocene akcije in drugih predlogov. Če pa je v zvezi z akcijo Bodi preViden še kaj nejasnosti, se lahko obrnete na občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in svoji občini, si pogledate opis akcije na spletni

strani www.avp-rs.si.

Mateja Markl
Vodja Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

OTROŠKI KOTIČEK

Besedilo in risbe so delo učencev 4. a razreda OŠ Karla Destovnika – Kajuha, Ljubljana, mentorica M. Vidmar.

KAKO SKRIM ZA SVOJO VARNOST V PROMETU?

Ko grem iz šole in v šolo, hodim ob robu ceste. Če pa ne hodim ob robu in če zaslišim kakšno vozilo, se umaknem. Na cesti sem bolj previdna. Če grem čez cesto, kjer ni semaforja, pogledam levo in desno. Ko vozim kolo, imam čelado na glavi. Če grem s kolesom čez cesto, sem še bolj previdna. Večkrat pogledam levo in desno, preden jo prečkam. Odkar imam novo čelado, jo imam vedno na glavi.

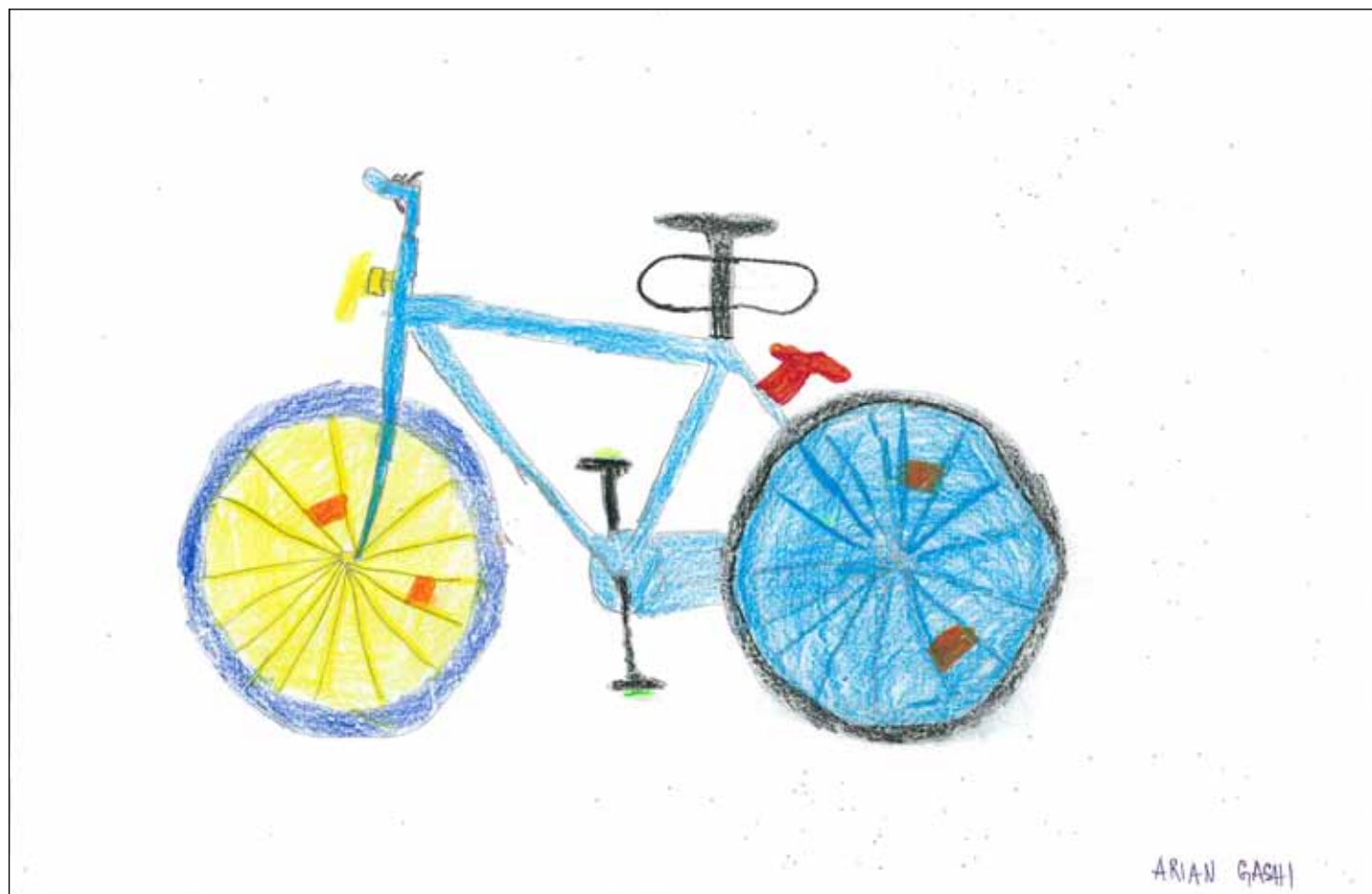
Hodžić Džana

Hodim po pločniku, kjer sem tudi pozorna na motoriste, kolesarje in druga podobna vozila. Ko sem v avtomobilu, sem pripeta. Med vožnjo ne motim voznika. Ko prečkam cesto, pogledam levo, pa desno, pa spet levo. Ko kolesarim, nosim čelado, če pa rolam, nosim ščitnike. Ko prečkam cesto, kjer je semafor, počakam na zeleno luč. Če sem zunaj v temi, nosim odsevni brezrokavnik.

Ajla Kuduzović

Tadeja Mrdalj

Arian Gashi

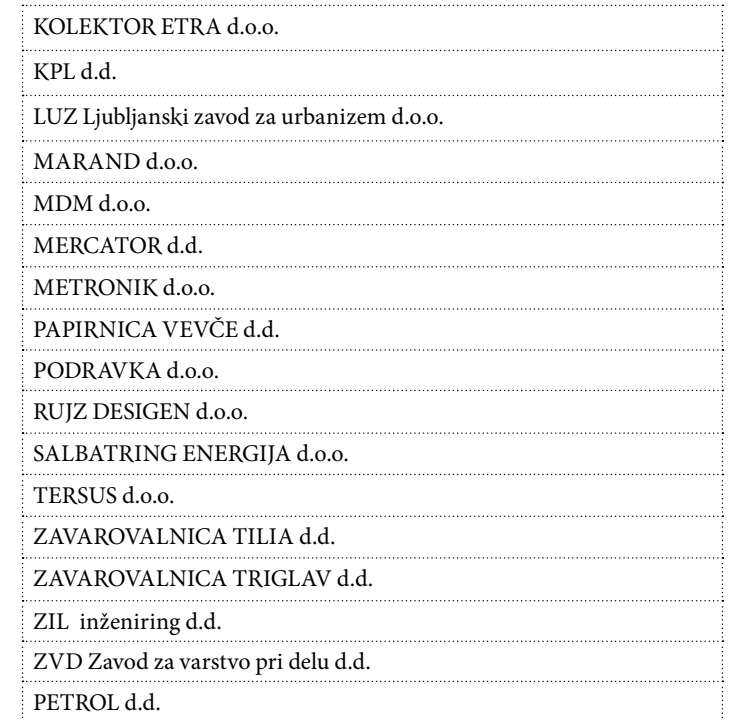
Džana Hodžić

Mik Nejc Podmenik

Ajla Kuduzović

**Mesečna
naročnina na
SIM 2
BREZPLAČNO
do
31. 1. 2013!***

SIM 2 za vašo drugo napravo.

Izkoristite vključene količine svojega paketa na kar dveh SIM-karticah.

Sedaj lahko do svojih priljubljenih vsebin dostopate **s kar dvema napravama hkrati** - s pomočjo **dveh SIM-kartic** in s svojo obstoječo mobilno številko. Z izbiro ene izmed storitev **Mobilni Internet**, lahko **za isto ceno**, odslej koristite **dvojne količine** prenosa podatkov. Drugo SIM-kartico lahko uporabite tudi za klice in pošiljanje SMS- ter MMS-sporočil.

*Akcijska ponudba storitve SIM 2 z mesečno naročnino 0 EUR velja od 1. 10. 2012 do 31. 1. 2013. Uporaba storitve SIM 2 ni možna v paketih Instant Internet ter v paketih Družinski bonus, Mega Povezani, Mobitel SOS paket, NMT osnovni, Telemetrija, Podatkovni bonus, za ALS-število in Družinske komplete A, A brez TV, B in C. Storitve SIM 2 prav tako ni možno vklopiti na Poslovnih APN-jih. Naročniške številke z veljavnimi aneksi ne morejo biti podrejene številke v storitvi SIM 2, hkrati pa se storitev izključuje s storitvijo Avtotelefon. Po poteku promocijskega obdobja se uporabniku začne zaračunavati mesečna naročnina na storitev SIM 2 po veljavnem ceniku (5 EUR). S sklenitvijo naročniškega razmerja Telekom Slovenije, d. d. se naročniku zaračuna priključna taksa v višini 11,87 EUR.

Slike so simbolične. Cene so navedene v EUR in vključujejo DDV. Telekom Slovenije, d. d., si pridržuje pravico do sprememb cen in pogojev. Za več informacij o storitvah Mobitel in za ostale pogoje nakupa naprav po ugodnih cenah obiščite najbližji Telekomov center, www.mobitel.si ali pokličite Center za pomoč uporabnikom na 041 700 700 ali 080 8000.

WWW.MOBITEL.SI

